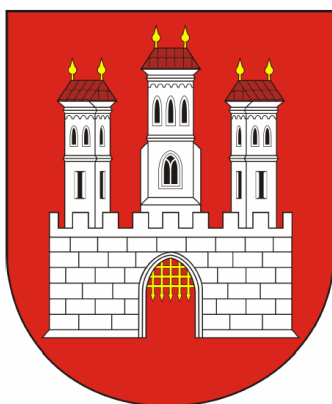

VÝROČNÁ SPRÁVA

**HLAVNÉHO MESTA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
BRATISLAVY**

ZA ROK 2016

- 1. Vizitka Bratislavy**
- 2. Udalosti v histórii mesta**
- 3. Symboly mesta**
- 4. Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky**
- 5. Samospráva mesta**
- 6. Otvorená samospráva**
- 7. Verejná infraštruktúra**
- 8. Školstvo**
- 9. Sociálne veci**
- 10. Sociálny program**
- 11. Mobilita a cestné hospodárstvo**
- 12. Územné plánovanie a regulácia výstavby**
- 13. Zdravotníctvo**
- 14. Životné prostredie**
- 15. Rozpočet mesta**
- 16. Mestská polícia**
- 17. Spoločenský život**
- 18. Mestské pamiatky**
- 19. Významné osobnosti**
- 20. Záverečné slovo primátora**

1. VIZITKA BRATISLAVY

Štát:	Slovensko
Kraj:	Bratislavský
Nadmorská výška:	152 m n. m.
Súradnice:	48°08'38"S 17°06'34"V, GPS: 48.14389, 17.10972
Najvyšší bod:	Devínska Kobyla 514 m n. m.
Najnižší bod:	126 m n. m.
Rozloha:	367 km ² (36 700 ha)
Obyvateľstvo:	413 000 (2011) - rezidenti, cca. 550 000 počet bývajúcich
Hustota:	1 268 obyv./km ²
Časové pásmo:	SEČ (UTC+1)
Evidenčné čísla vozidiel:	BA, BL
Prvá písomná zmienka:	907
Dni mesta:	24. apríl – sviatok sv. Juraja
Primátor mesta:	JUDr. Ivo Nesrovnal
Adresa:	Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, P.O.Box 192, 814 99 Bratislava
Telefón:	+421 2 59 356 111 (ústredňa), +421 2 59 356 322 (Služby občanom)
E-mail:	info@bratislava.sk

2. UDALOSTI V HISTÓRII MESTA

5000 p. n. l.	Osídlenie v neskorej dobe kamennej – neolite
400 – 50 pr.n.l.	Kelti; od r. 125 pred Kr. sa tu nachádza významné keltské oppidum (opevnené mesto) s mincovňou, kde sa razili keltské mince zvané biateky
1. – 4. stor. n. l.	Limes Romanus, hranica Rímskej ríše vedie stredom dnešného mesta, vojenská pevnosť Gerulata pri Bratislave (Rusovce)
5. – 6. stor.	Príchod slovanských kmeňov
7. – 8. stor.	Bratislava, centrum avarsko-slovanskej ríše
9. stor.	hrad je vojenské, administratívne a cirkevné centrum Veľkomoravskej ríše
907	Prvá písomná zmienka o Bratislave (Brezalauspurc) v Salzburských análoch v spojitosti s bitkou pod hradom medzi Bavormi a starými Maďarmi
1291 (2.12.)	Uhorský kráľ Ondrej III. udelil Bratislave rozsiahle mestské privilégia, čím potvrdil jej začlenenie do sústavy kráľovských miest
1436	Žigmund Luxemburský udelil mestu právo používať erb
1464	Matej Korvín potvrdil všetky staré privilégia Bratislavy Zlatou bulou
1536 – 1784	Hlavné mesto Uhorska
1543 – 1820	Sídlo ostrihomského arcibiskupa
1563 – 1830	V Dóme sv. Martina korunovácie 11 uhorských kráľov a 8 kráľovských manželiek
1741 (25.6.)	Korunovácia Márie Terézie v Dóme sv. Martina

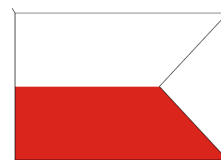
1775	Mária Terézia prikázala zbúrať mestské hradby, čím podporila stavebný rozvoj mesta
1805 (26.12.)	Podpísanie Bratislavského mieru v Primaciálnom paláci medzi Francúzskom a Rakúskom po bitke pri Slavkove
1809	Obliehanie mesta napoleonskými vojskami
1848	Zrušenie poddanstva podpísané Ferdinandom V. v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca
1891	Otvorenie prvého mosta cez Dunaj (Most Františka Jozefa).
1895	Prvá električka premáva v Bratislave
1919 (1.1.)	Obsadenie mesta československými légiami a pripojenie k Československej republike
1919 – 1939	Súčasť Československa
1919	(február) začal sa používať názov mesta Bratislava
1939 (14. 3.)	Bratislava – hlavné mesto fašistického Slovenského štátu
1945 (4. 4.)	Oslobodenie Bratislavy sovietskou a rumunskou armádou
1945 – 1992	Opäť súčasť Československa
1946	Vznik tzv. Veľkej Bratislavy pripojením obcí Devín, Dúbravka, Lamač, Petržalka, Prievoz, Rača a Vajnory
1971	Obce Čunovo, Devínska Nová Ves, Jarovce, Podunajské Biskupice, Rusovce, Vrakuňa a Záhorská Bystrica boli pripojené k Bratislave
1969 (30.10.)	Bratislava – hlavné mesto Slovenskej socialistickej republiky (na hrade podpísaná zmluva o Československej federácii)
1988 (25.3.)	Sviečková manifestácia
1989	Novembrové udalosti
1993 (1.1.)	Rozpad ČSFR a vznik Slovenskej republiky s Bratislavou ako hlavným mestom
2016 (II. polrok)	Bratislava je ako hlavné mesto SR sídlom predsedníctva Slovenskej republiky v Rade európskej únie.

3. SYMBOLY MESTA

Erb Bratislavy tvorí v červenom neskorogotickom štíte strieborné trojvežové opevnenie s bránou, na červených strechách veží sú po dve zlaté gule so zlatými hroty a v bráne zlaté, do polovice vytiahnuté mreže. Jeho predlohou je erbová listina kráľa Žigmunda z roku 1436, a v takej podobe sa nepretržite používa dodnes.

Zástavu Bratislavy tvoria dva vodorovné pruhy, horný biely a spodný červený rovnakej šírky, ktoré sú ukončené lastovičím chvostom, typickým pre mestské zástavy na Slovensku.

Logo je najmladším symbolom Bratislavy. Reprezentuje mesto prostredníctvom modernej značky ako dôležitej súčasti modernej identity mesta. Logo Bratislavy vzniklo vo verejnej súťaži v roku 2004. Medzinárodná porota ocenila víťazný návrh Martina Žilinského pre vydarené zjednodušenie hradu ako najvýraznejšieho symbolu Bratislavy.

4. BRATISLAVA – HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky plní funkciu politického, kultúrneho, obchodného, vedeckého a spoločenského centra so silným postavením a vzťahmi v širšom stredoeurópskom priestore. Hlavné mesto Bratislava leží na úpätí Malých Karpát a rozprestiera sa na rozlohe 367,5 km² na oboch brehoch rieky Dunaj, ktorá je druhou najväčšou európskou riekou. S počtom obyvateľov viac ako pol milióna je najväčším mestom Slovenska.

Bratislava je hlavným mestom Slovenskej republiky od 1. januára 1993. Od tohoto dátumu je sídlom prezidenta a najvyšších štátnych úradov, zahraničných zastupiteľských úradov a kultúrnych centier viacerých krajín. Rovnako je aj ekonomickým a hospodárskym centrom.

Lokalita, ktorá sa postupne začala osídľovať a bola základom pre vznik mestského útvaru, bola odpradáva križovatkou diaľkových obchodných ciest. Žili tu Kelti, Rimania, Germáni i Slovania. Najväčší rozkvet zaznamenala Bratislava počas takmer 300-ročného obdobia od polovice 16. storočia, kedy sa stala korunovačným mestom uhorských kráľov. Najvýznamnejšou panovníčkou korunovanou v Bratislave bola Mária Terézia, ktorá mala výrazný vplyv na rozvoj mesta.

Svoje sídla si tu postavili a trvalo, či prechodne tu aj žili významné aristokratické rodiny Uhorska, rozvíjalo sa remeslo, hostovali tu najvýznamnejší umelci tých čias: Beethoven, Mozart, Haydn, Liszt. Vedľa seba tu nažívali ľudia slovenskej, maďarskej, nemeckej, židovskej národnosti. Aj v súvislosti s touto skutočnosťou pomenoval každý z národov mesto po svojom: Nemci dali mestu meno v 13. storočí podľa hradu – Pressburg, ktoré Slovania pretvorili na Prešporok, Maďari používali názov Pozsony. Bratislava je oficiálnym názvom mesta od roku 1919, kedy sa stala súčasťou Československa a neoficiálnym hlavným mestom slovenského územia krajiny. Svoje sídla tu majú mnohé kultúrne inštitúcie – Slovenská národná galéria, Slovenské národné múzeum, Slovenské národné divadlo, Slovenská filharmónia. Okrem národných kultúrnych inštitúcií, Mestského múzea a Galérie mesta Bratislavy sa v ňom nachádza množstvo ďalších múzeí a galérií, ktoré ponúkajú umenie starých majstrov, ako i súčasné umenie.

V okolí mesta sa vždy darilo vínu, a nachádza sa tu takmer 1000 ha viníc. Bratislavské vína boli exportným artiklom už v stredoveku a podávali sa na stoloch európskych kráľovských dvorov. Tradícia dobrého jedla a skvelého vína sa dnes do Bratislavy opäť vrátila.

4.1 Hlavné mesto ako priorita vlády

Postavenie Hlavného mesta SR Bratislavy naberá na váhe. Vláda SR schválila Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 - 2020. Programové vyhlásenie vlády obsahuje aj časť, podľa ktorej chce vláda riešiť postavenie Bratislavy ako hlavného mesta SR.

Pasáž o postavení Bratislavy ako hlavného mesta SR zaradila vláda na základe iniciatívy primátora do časti, v ktorej sa hovorí o prehlbovaní hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Slovenska. „Vláda chápe význam a postavenie Bratislavy ako hlavného mesta SR a tento status bude premietat' do jednotlivých politík vyplývajúcich z programového vyhlásenia,“ uvádza sa v texte programového vyhlásenia. V praxi to znamená, že nová vláda medzi svoje priority zaradila potreby mesta Bratislavy ako v oblasti kompetencií, tak aj jeho financovania.

Vláda vo vyhlásení deklaruje záujem na rozvoji všetkých regiónov Slovenska. Bratislava ako hlavné mesto všetkých Slovákov preto od vlády podľa Nesrovnala právom očakáva podporu.

4.2. Bratislava – mesto vzdelania a budúcnosti

Hlavné mesto je sídlom troch najvýznamnejších slovenských univerzít – najstaršej vysokej školy Univerzity Komenského, Slovenskej technickej univerzity a Ekonomickej univerzity. Okrem toho tu sídlia aj umelecké vysoké školy a niekoľko súkromných škôl zameraných na právo, ekonómiu či manažment. V Bratislave študuje bezmála 50-tisíc univerzitných študentov, čo dáva firmám a investorom v regióne prísľub budúceho rozvoja a mestu zachovanie prirodzeného progresu, sviežosti a mladého ducha. Významnými investormi na pôde mesta a blízkeho okolia a úspešnými zamestnávateľmi etablovanými aj v zahraničí sú: Volkswagen Slovakia, Dell, Siemens, IBM, Eset, Sygic atď.

4.3. Bratislava – mesto turizmu

V roku 2016 dosiahla Bratislava, významné a historicky mimoriadne výsledky. Štatistické ukazovatele cestovného ruchu sú dôkazom pozitívneho trendu v smerovaní odvetvia v Bratislave. V porovnaní s rekordným rokom 2015 sme zaznamenali nárast počtu návštevníkov o 15,17 %, nárast počtu prenocovaní o 15,36 %, nárast tržieb ubytovacích zariadení o 25,32 %, nárast výberu dane za ubytovanie o 12,51 %.

Počet návštevníkov vzrástol v roku 2016 na 1 226 385 (1 064 828 v roku 2015). Z toho nárast zahraničných návštevníkov bol 15,07 % (831 151) a domácich dokonca 15,38 % (395 234). Počet prenocovaní dosiahol v roku 2016 rekordnú hodnotu 2 603 883 (+ 15,36 %).

O Bratislavu je stále väčší záujem a ukazujú to aj viaceré štatistiky. Kým v počte návštevníkov sme medziročne zaznamenali nárast o takmer 17 %, cyklosčítače v niektorých mesiacoch zaznamenali nárast cyklistov aj o takmer 78 %.

Okrem aktuálne všeobecného trendu nárastu pohybov v cestovnom ruchu je možné vidieť za zvýšenou návštevnosťou Bratislavy aj aktivity organizácie cestovného ruchu Bratislava tourist Board (BTB). Tá propaguje Bratislavu marketingovými kampaňami doma aj v zahraničí, na medzinárodných veľtrhoch cestovného ruchu, buduje spoluprácou s touroperátormi a komunikuje zo zahraničnými médiami a blogermi, čo má priamy vplyv na akceleráciu záujmu o Bratislavu.

Popri propagácii Bratislavy je dôležitý aj informačný servis pre návštevníkov prichádzajúcich do Bratislavy, či už cestnou, železničnou, leteckou alebo vodnou dopravou. Vymenili sme 24 veľkoplošných máp v citylightoch v širšom centre mesta, otvorili sme niekoľko infopointov, ako napr. na Hlavnej železničnej stanici, Autobusovej stanici Mlynské nivy či v susednom rakúskom Hainburgu. Informačné materiály o Bratislave sú k dispozícii aj v oblúbenom Parndorfe. Návštevníci sa mohli stretnúť s úplne novými brožúrami, ktoré sa

špecializujú na vybrané skupiny návštevníkov, ako napríklad na rodiny s deťmi, športovcov, milovníkov kultúry či dokonca aj na gurmánov.

4.4 Bratislava – hlavné mesto Európy

Predsedníctvo Slovenska v Rade Európskej únie

Rok 2016 bol - nielen z pohľadu zahraničných vzťahov - pre Bratislavu mimoriadny najmä z titulu predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie v druhej polovici roka. Slovenská republika Rade EÚ predsedala po prvýkrát a keďže si zvolila centralizovaný model predsedníctva, všetky hlavné podujatia sa konali práve v Bratislave (približne 200 predsedníckych zasadnutí s množstvom sprievodných kultúrno-prezentačných podujatí).

7. európsky samit regiónov a miest

Najväčším podujatím predsedníctva na úrovni mesta bolo hostovanie 7. európskeho samitu regiónov a miest. Samitu sa v dňoch 8. – 9. júla 2016 zúčastnilo takmer 1000 účastníkov z celej Európy vrátane zástupcov regiónov a miest, inštitúcií EÚ, vládnych predstaviteľov, expertov, či domácich a zahraničných médií. Počtom účastníkov a medzinárodným charakterom išlo o jedno z najväčších podujatí, aké vo svojej histórii mesto Bratislava organizovalo. Organizátormi boli spolu s mestom Výbor regiónov a Bratislavský samosprávny kraj. Hlavnými témami samitu bola lepšia prepojenosť Európy - najmä z hľadiska investícií do ľudí, miest, zdrojov a myšlienok; ale aj znižovanie byrokratických postupov a zjednodušovanie čerpania financií z eurofondov, posilňovanie statusu regiónov a miest a zavádzanie tzv. SMART koncepcií pri riešení mestskej agendy a skvalitňovanie života v mestách. Cieľom samitu bolo taktiež upriamiť pozornosť na vzrastajúci význam miest v Európe, kde žije väčšina obyvateľov Únie. Hlavná myšlienka „SPÁJAŤ A INVESTOVAŤ“ bola zakotvená prijatím Bratislavskej deklarácie, ktorá zhrnula hlavné priority európskych regionálnych a miestnych orgánov v snahe o zlepšenie komunikácie a vzájomnej spolupráce. Súčasťou samitu boli aj viaceré verejné podujatia kultúrno-spoločenského charakteru.

Mestá a voda

V rámci slovenského predsedníctva sa v Bratislave uskutočnilo aj ďalšie významné podujatie – medzinárodná konferencia Mestá a voda, na ktorej sa zišli odborníci na vodný manažment zo Slovenska aj zahraničia, aby diskutovali o závažných otázkach súvisiacich

s vodou a udržateľným rozvojom miest. Manažment vody bol jednou z hlavných priorít slovenského predsedníctva v Rade EÚ. Konferencia, ktorá sa konala 25. októbra, bola odkazom pre mestá v prospech efektívneho hospodárenia s vodou, najmä v časoch klimatických zmien a ich negatívnych vplyvov na kvalitu života v urbanizovanom prostredí. Medzinárodná konferencia Mestá a voda sa realizovala s podporou Európskej komisie pod záštitou UNESCO, SK PRES a Ministerstva životného prostredia SR.

Téma slovenského predsedníctva a výziev, ktoré v tejto súvislosti pred mestom stoja, bola diskutovaná aj na stretnutí riaditeľov magistrátov piatich európskych hlavných miest - Budapešti, Ľubľany, Prahy, Viedne a Bratislavy. Formát stretnutí v tomto zložení sa organizuje

už od roku 2005 a v roku 2016 (23. júna) bola Bratislava – po takmer desiatich rokoch – jeho hostiteľom po druhý krát. Nosnou témou stretnutia a výmeny skúseností však bola téma Smart City, ktorú si Bratislava zvolila aj za hlavnú tému počas polročného predsedníctva SR v Rade EÚ.

Stratégia pre dunajský región

V roku 2016 bola Slovenská republika nielen predsedníckou krajinou v Rade Európskej únie, ale predsedala aj Stratégii EÚ pre dunajský región. Na úrovni miest a regiónov spoluprácu v dunajskom regióne koordinuje Rada podunajských miest a regiónov (CoDCR), ktorej prezidentom sa v roku 2016 - po vzore kopírovania slovenského predsedníctva na národnej úrovni - stal primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal. V rámci tejto úlohy Bratislava hostila viacero podujatí - organizovala zasadnutie Výkonného výboru CoDCR vo februári, spolupracovala pri zabezpečení Výročného fóra ako vrcholného podujatia predsedníctva, ako aj pri organizácii 9. konferencie podunajských miest a regiónov v novembri 2016. Bratislava túto príležitosť využila najmä na zdôraznenie aktivít podporujúcich význam vody na úrovni európskych miest spolu s energetickou politikou a adaptáciou na zmenu klímy, ktoré majú pozitívny vplyv na rozvoj miest. Počas rokovaní boli otvorené témy ako úloha miest pri vytváraní moderného dunajského regiónu, implementácia stratégie EÚ, smart cities, využitie príbrežných zón miest na Dunaji, či podpora inovácií a konkurencieschopnosti miest. Podujatí sa zúčastnili zástupcovia miest, regionálnych, vládnych a mimovládnych inštitúcií, obchodných komôr a univerzít, ako aj zástupcovia európskych inštitúcií.

4.5. Bratislava – mesto spolupráce

Popri organizácii mimoriadnych podujatí spojených s predsedníctvami SR či Bratislavy však mesto v roku 2016 spolupracovalo aj so svojimi zahraničnými partnermi – či už v rámci multilaterálnej alebo bilaterálnej spolupráce. Zatiaľ čo na jednej strane Bratislava vystupovala ako poskytovateľ svojich skúseností, v iných oblastiach hľadala inšpiráciu u svojich partnerov v zahraničí. Tu sa aj v roku 2016 ako najefektívnejšia ukázala spolupráca s najbližšími partnermi – Prahou, Viedňou a Brnom.

Praha bola zdrojom inšpirácie napríklad v téme fungovania mestského archívu či v oblasti organizácie strategického plánovania a riadenia projektov; Brno a Viedeň poskytli svoje skúsenosti a ukážky pri riešení problému odstraňovania grafitu a možnej prevencie.

Praha sa v roku 2016 v Bratislave prezentovala aj svojou kultúrou, a to v rámci divadelného multižánrového festivalu Dni Prahy v Bratislave. Podujatie sa konalo s podporou hlavného mesta SR Bratislavy. Pri tejto príležitosti Bratislavu - už po druhý krát v tomto roku – navštívila aj primátora Prahy pani Adriana Krnáčová. Dni Prahy sa v Bratislave konali naposledy v roku 2009 pri príležitosti predsedníctva Českej republiky v Rade EÚ. Rovnako išlo o prehliadku pražských výstav, divadiel, hudby a literatúry zameranej najmä na rozvoj kultúrnych kontaktov a priateľstva oboch miest.

Dôležitú úlohu v rámci spolupráce mesta so zahraničnými partnermi v neposlednom rade zohráva spolupráca so zastupiteľskými úradmi cudzích štátov. Ťažiskové podujatia a témy roku 2016 sa odrazili aj v tejto oblasti. Aktívnejšie kontakty - najmä v prvom polroku - boli s holandskou ambasádou (Holandsko ako predsednícka krajina Rady EÚ v prvom polroku 2016), v kontaktoch s nórskou ambasádou dominovala téma zmena klímy, voda a životné prostredie. Hmatateľným dôkazom prospešnej spolupráce so zahraničnými zastúpeniami

v Bratislave bolo odovzdanie finančného daru Tchajpejskej reprezentačnej kancelárie seniorom v zariadení Domov pri kríži na vybavenie počítačovej miestnosti. Aj takto bol naplnený hlavný cieľ zahraničnej spolupráce mesta, ktorým je prospech a zlepšenie kvality života Bratislavčanov.

5. SAMOSPRÁVA MESTA

História bratislavskej samosprávy siaha do r. 1291, kedy privilegium kráľa Ondreja III. potvrdilo mestské zriadenie v Bratislave a samostatné mestské orgány nezávislé na kráľovskom župnom úrade. Na ich čele bol richtár, ktorý spolu s dvanástimi prísažnými rozhodoval v procesných veciach, vydával rozhodnutia, rozväzoval právne pomery a vynášal rozsudky. Mestskú radu volili mešťania každoročne na Svätého Juraja – 24. apríla. Neskôr vznikla funkcia mešťanostu, ktorého úlohou bola správa mesta. Bratislava bola slobodným kráľovským mestom a to až do začlenenia do Česko-slovenskej republiky v roku 1919.

Súčasná samospráva bola ustanovená zákonom o obecnom zriadení v r. 1990 zásadnými zmenami a najmä osobitným zákonom o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave. Samosprávu Bratislavy tvoria dve úrovne, ktoré majú rozdelené jednotlivé kompetencie. Na úrovni mesta ako celku je to primátor a mestské zastupiteľstvo, a potom starostovia a miestne zastupiteľstvá 17 mestských častí.

5.1. Primátor

Rok 2016 bol druhým rokom funkčného obdobia primátora Iva Nesrovnala. JUDr. Ivo Nesrovnal sa narodil 19. 5. 1964 v Bratislave. Vyštudoval Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, ktorú úspešne ukončil v roku 1986 obhajobou diplomovej práce na tému: Ochrana práv občanov v občianskom súdnom konaní.

Neskôr študoval na viacerých zahraničných univerzitách:

- Máj 1992 - George Washington University, National Law Center, LL.M., Washington D.C. v USA.
- Apríl 1991 - Universität Hamburg, Fakultät für Rechtswissenschaft v Nemecku.
- Január 1991 - L'Université Robert-Schuman de Strasbourg, Faculté de Droit Comparé vo Francúzsku.
- August 1990 - Yeshiva University of New York, Cardozo Law School v Maďarsku.

Profesionálnu dráhu začal v Slovenskej akadémii vied. V deväťdesiatych rokoch pracoval v kancelárii prezidenta Václava Havla v Prahe ako právnik so zameraním na ochranu ľudských práv. Ako advokát žil a pracoval v rôznych európskych krajinách. V rokoch 1992 – 2005 viedol medzinárodnú advokátsku kanceláriu Gleiss Lutz Rechtsanwälte, Stuttgart, Praha, Bratislava, ktorá sa špecializuje na medzinárodné transakcie, prevzatia, fúzie a akvizície, právo Európskej únie, ochranu hospodárskej súťaže, bankovníctvo, cenné papiere, nehnuteľnosti, projekty na „zelenej lúke“, privatizácie a duševné vlastníctvo.

5.2. Náместníci primátora

Primátora zastupujú traja náместníci z radov poslancov zastupiteľstva. Sú nimi Milan Černý ako prvý štatutárny zástupca a ďalej dve náместníčky primátora - Iveta Plšeková a Ľudmila Farkašovská.

5.3. Mestské zastupiteľstvo

Mestské zastupiteľstvo má 45 poslancov volených obyvateľmi hlavného mesta v priamych voľbách na štvorročné obdobie. Postavenie Mestského zastupiteľstva upravuje Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy. Počet poslancov volených v jednotlivých mestských častiach určí mestské zastupiteľstvo pred voľbami podľa podielu obyvateľov mestskej časti na celkovom počte obyvateľov hlavného mesta, pričom každá z nich má v mestskom zastupiteľstve aspoň jedného poslanca.

V roku 2016 Mestské zastupiteľstvo zasadalo celkovo 18 dní. Zastupiteľstvo v roku 2016 prijalo 359 uznesení.

Menný zoznam poslancov Mestského zastupiteľstva v r. 2016.

Augustinič Katarína, Ing.
Bajan Vladimír, Ing.
Borguľa Martin, Ing.
Budaj Ján
Bulla Pavol, Ing.
Buocik Ján, Mgr.
Čahojová Dana, MUDr.
Černá Marta, RNDr.
Černý Milan, Ing.
Dostál Ondrej, Mgr.
Drozd Slavomír, Ing.
Farkašovská Ľudmila, PhD.
Ferenčáková Gabriela
Greksa Marian
Grendel Gábor, Mgr.
Hanulík Peter, Ing.
Hanulíková Iveta, Ing.
Hochschorner Peter
Hrčka Ján, Ing.
Chren Martin, Ing.
Jambor Milan
Jégh Izabella
Jenčík Radovan

Káčer Juraj, Ing.
Kaliský Branislav, Ing. arch.
Kimerlingová Viera, Ing.
Kolek Ignác, Ing.
Korček Tomáš, JUDr.
Križ Oliver, Mgr.
Kuruc Martin, JUDr., Ing.
Mikulec Richard, JUDr.
Mrva Ján, Ing.
Olekšák Radoslav, Mgr., Ing.
Pätoprstá Elena, Ing. arch., Mgr. art.
Pilinský Peter, Mgr.
Plšeková Iveta, MUDr.
Svoreňová Soňa, Ing.
Šimončíková Katarína, Ing.
Štasselová Lucia, Ing. arch.
Tvrďá Jarmila, Ing.
Uhler Jozef, Mgr.
Vetrák Milan, JUDr., PhD.
Weinštuk Roman, Ing.
Zaťovičová Zdenka, Mgr.
Žitný Rastislav, Mgr.

5.4. Mestská rada

Mestská rada hlavného mesta SR Bratislava je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom mestského zastupiteľstva. Okrem toho plní funkciu poradného orgánu primátora. Primátor zvoláva a vedie zasadnutia mestskej rady a podpisuje ich uznesenia.

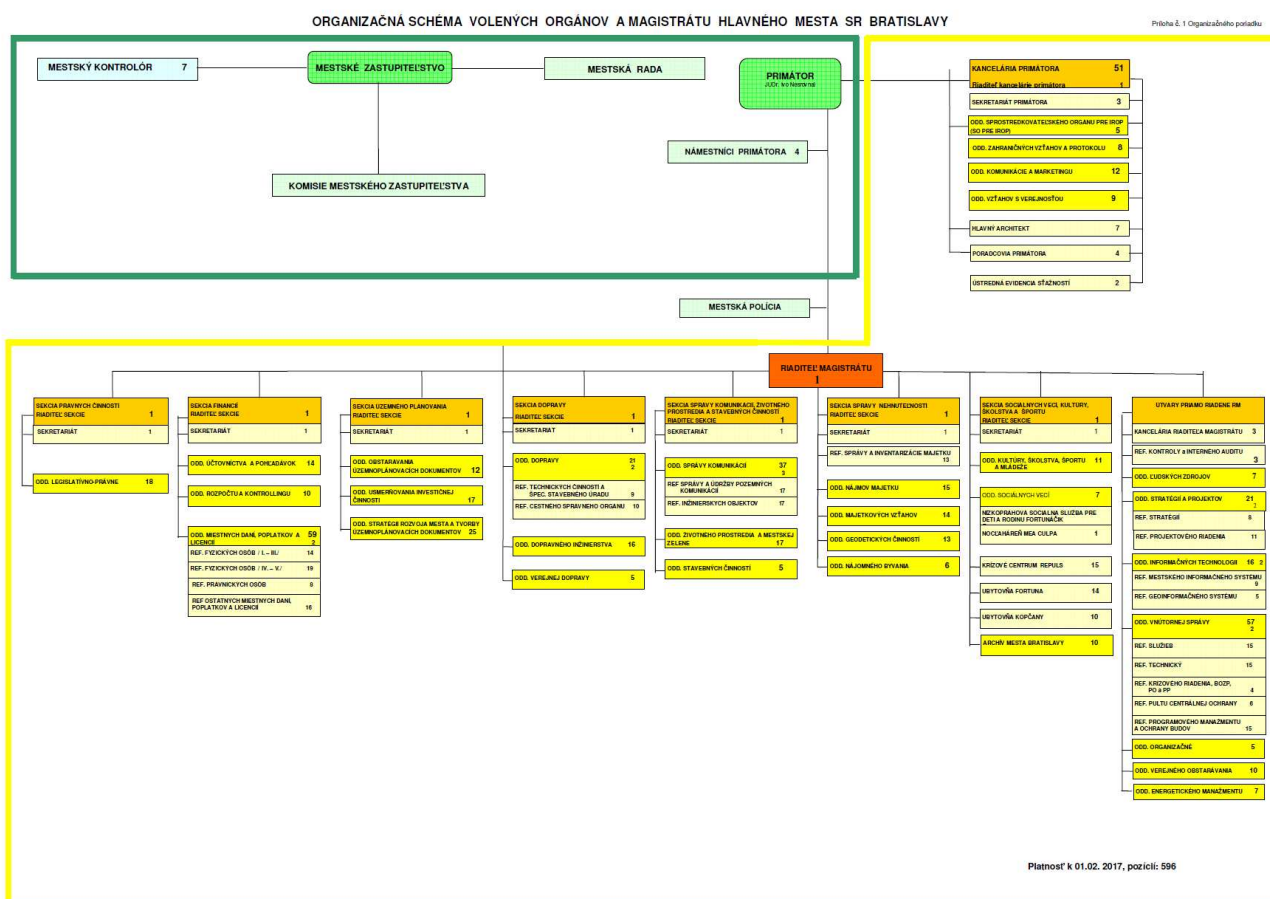
Mestská rada sa skladá z 10 členov, ktorých volí mestské zastupiteľstvo zo svojich poslancov na celé funkčné obdobie, 17 starostov mestských častí a 3 námestníkov primátora. V zložení mestskej rady sa prihliada na zastúpenie politických strán a politických hnutí zastúpených v mestskom zastupiteľstve. Každý z týchto členov mestskej rady, spolu ich je 30, má hlasovacie právo. Primátor hlasovacie právo nemá.

Na zasadnutí mestskej rady sa zúčastňuje aj riaditeľ magistrátu, mestský kontrolór, hlavný architekt, riaditeľ kancelárie primátora, tlačový tajomník magistrátu a zamestnanci organizačného oddelenia a oddelenia informatiky magistrátu, ktorí nemajú hlasovacie právo. Mestská rada sa schádza podľa potreby, najmenej raz za mesiac, spravidla v prvý štvrtok v mesiaci, v Primaciálnom paláci. V roku 2016 bolo 14 zasadnutí.

5.5. Magistrát hlavného mesta

Magistrát je výkonným orgánom primátora, vykonáva odborné, administratívne a organizačné práce súvisiace s plnením úloh mestského zastupiteľstva a primátora. Magistrát vedie riaditeľ Mgr. Martin Maruška, ktorého do funkcie vymenoval primátor. Priamy kontakt s občanmi zabezpečuje pracovisko Služby občanom, tzv. Front Office, na prízemí budovy bratislavského magistrátu na Primaciálnom námestí a tiež pracovisko oddelenie miestnych daní a poplatkov na Blagoevovej ulici v Petržalke. V roku 2016 Magistrát zamestnával 590 odborných zamestnancov.

Organizačná štruktúra Magistrátu:

5.6 Hlavný kontrolór

Funkciu mestského kontrolóra vykonáva v zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení Ing. Peter Šinály.

Prehľadom kontrolnej činnosti útvaru mestského kontrolóra za rok 2016 je ročná správa zverejnená na webstránke: <https://zastupitelstvo.bratislava.sk/data/att/14063.pdf>

Mestský kontrolór v priebehu roka 2016 spolu 20 správ o vykonaných kontrolách, z nich sa týkalo hlavného mesto SR Bratislava 8 správ, rozpočtových organizácií hlavného mesta SR Bratislava sa týkalo 8 správ, 3 správy sa týkali kontrol vykonaných v príspevkových organizáciách - Marianum, Zoologická záhrada a Správa telovýchovných a rekreačných zariadení hl. mesta SR Bratislavy. Tri kontroly boli uskutočnené v súkromných školských zariadeniach a boli prezentované ako čiastkové správy. Kontrolované subjekty prijali spolu 140 opatrení, z nich prevažnú časť na návrh kontrolórov zúčastnených na kontrolách.

5.7 Mestské časti

Územie hlavného mesta SR je za účelom výkonu samosprávy rozdelené na 17 mestských častí. Mestské časti sú právnickými osobami, ktoré za podmienok ustanovených zákonom o Bratislave a štatútom mesta hospodária so zvereným majetkom a finančnými prostriedkami. Každá mestská časť má svojho starostu, miestne zastupiteľstvo a úrad.

Starostovia 17 mestských častí Bratislavy:

Bratislava-Čunovo: Gabriela Ferenčáková

Bratislava-Devín: Ľubica Kolková

Bratislava-Devínska Nová Ves: Milan Jambor

Bratislava-Dúbravka: Martin Zaťovič

Bratislava-Jarovce: Pavel Škodler

Bratislava-Karlova Ves: Dana Čahojová

Bratislava-Lamač: Peter Šramko

Bratislava-Nové Mesto: Rudolf Kusý

Bratislava-Petržalka: Vladimír Bajan

Bratislava-Podunajské Biskupice: Alžbeta Ožvaldová

Bratislava-Rača: Peter Pilinský

Bratislava-Rusovce: Dušan Antoň

Bratislava- Ružinov: Dušan Pekár

Bratislava-Staré Mesto: Radoslav Števík

Bratislava-Vajnory: Ján Mrva

Bratislava-Vrakuňa: Martin Kuruc

Bratislava-Záhorská Bystrica: Jozef Krúpa

6. OTVORENÁ SAMOSPRÁVA

6.1 Prístupný úrad

Obyvatelia slovenskej metropoly mohli pri komunikácii s mestom aj v roku 2016 aktívne využívať služby, ktoré poskytuje kancelária prvého kontaktu „Front Office“, ktorá sa nachádza na prízemí budovy bratislavského magistrátu na Primaciálnom námestí.

Pracovisko prvého kontaktu slúži aj ako podateľňa mesta a miesto, kde si môžu občania osvedčiť úradné listiny a podpisy. Výraznejší nápor bol zaznamenaný v oblasti bytovej, pri riešení žiadostí o poskytnutie náhradného bývania pre ľudí z reštituovaných domov. Informácie týkajúce sa verejného života v slovenskej metropole získavali Bratislavčania tiež prostredníctvom elektronickej pošty, webstránky www.bratislava.sk. Svoje podnety mohli občania zasielať aj prostredníctvom iných portálov a webstránok ako odkazprestarostu.sk či mobilnej aplikácie CityMonitor.

V marci 2016 Bratislava spustila elektronické poskytovanie svojich služieb. Bratislavčania tak môžu so svojimi úradmi komunikovať rýchlejšie, efektívnejšie a hlavne z prostredia svojho domova, cez internetový portál www.esluzbyba.sk. Projektu elektronizácie služieb bol hrađený z fondov EÚ.

Služby, ktoré takto samospráva poskytuje, sa delia na informačné, oznamovacie a transakčné. K informačným má prístup každý, na oznamovacie je potrebný elektronický občiansky preukaz kvôli potvrdeniu totožnosti, transakčné je možné robiť väčšinou len s elektronickým občianskym preukazom.

Elektronicky je možné zabezpečiť 85 povinných služieb, napríklad: informovanie o sociálnych službách, informovanie o územnom pláne, platenie miestnych daní, poskytovanie opatrovateľskej služby, informovanie o uzávierke miestnych komunikácií, poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi, prenájom nebytových priestorov obce, pripomienkovanie návrhu rozpočtu obce, pripomienkovanie návrhu záverečného účtu obce, pripomienkovanie územného plánu obce, vybavovanie sťažností a pod.

Celková hodnota projektu je vyčíslená na viac ako 2,7 mil. EUR s DPH, z toho hlavné mesto 1,9 mil. EUR a ostatní partneri – mestské časti – necelých 844 tisíc EUR.

6.2. Sťažnosti a petície

V roku 2016 bolo podaných 71 sťažností. Sťažnosti sa týkali odborných útvarov Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy v oblasti sekcie správy nehnuteľností, sekcie správy komunikácií, životného prostredia a stavebných činností, sekcie územného plánovania, sekcie dopravy, sekcie financií a sekcie sociálnych vecí, kultúry, školstva a športu. Pri správe nehnuteľností išlo najmä o sťažnosti týkajúce sa žiadosti o prenájom alebo odkúpenie pozemku. Pri správe komunikácií sťažnosti smerovali na opravu poškodených cestných zvodidiel, opravu chodníka a výtlkov. Pri doprave sa občania sťažovali na osadenie dopravného značenia a na neúmerne zvýšenie ceny cestovných lístkov. So sťažnosťou podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov sa môžu občania obrátiť na magistrát prostredníctvom písomnej alebo elektronickej formy, pričom pri elektronickej forme musí sťažovateľ potvrdiť sťažnosť do 5 dní vlastnoručným podpisom.

Bratislavčania v roku 2016 podali 17 petícií. Týkali sa najmä problematiky Územného plánovania, dopravy, nehnuteľností, správy komunikácií či životného prostredia. Názor občanov vyjadrený prostredníctvom petície, bol vypočutý nielen v rámci ich zákonných práv, ale o ich požiadavke rokovali aj poslanci mestského zastupiteľstva. Na základe zásad vybavovania petícií v

podmienkach slovenskej samosprávy, musela byť každá petícia, pod ktorú sa podpísalo viac ako 1-tisíc osôb, zaradená do programu mestského zastupiteľstva.

„Petícia za Bratislavu bez hazardných hier“

Petičný výbor na čele s primátorom Bratislavy Ivom Nesrovnalom odovzdal 29. júna petíciu za zákaz hazardu. Ide o najväčšiu petíciu v Bratislave vôbec. Podpísaní podporovatelia žiadali Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta, aby prijalo všeobecné záväzné nariadenie, ktorým bude ustanovené, že hazardné hry podľa § 3 ods. 2 písm. b), d), e), a i) zákona č. 171/2005 Z.z. o hazardných hrách v znení neskorších predpisov nie je možné prevádzkovať na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

Celkový počet podpisov podporovateľov petície bol 136 139. Platný počet podpisov (t.j. Bratislavčanov s trvalým pobytom na území Bratislavy nad 18 rokov) bol po dôsledných kontrolách 98 118. Výsledkom tejto petície bolo prijatie všeobecne záväzného nariadenia o zákaze hazardu na území hlavného mesta.

Petíciu za zákaz hazardu spustil primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal ako predseda petičného výboru spolu so starostami bratislavských mestských častí v máji 2015. Odvtedy sa zbierali podpisy na území mesta.

6.3. Deň otvorených dverí

Bratislavský magistrát už niekoľko rokov otvára dvere stretnutiam s občanmi. Primátora Bratislavy môže navštíviť každý, kto s ním chce osobne diskutovať o otázkach rozvoja mesta, možnostiach pomoci v sociálnej či bytovej oblasti. Stretnutiami s primátorom slovenskej metropoly najviac rezonovala otázka pravidiel, možností získania mestského, nájomného bytu pre mladé rodiny, rodiny s deťmi.

Primátorský deň je účasťou mesačného pracovného programu primátora a býva spravidla každú prvú stredu v mesiaci. Projekt môže využiť každý Bratislavčan bez toho, aby mal s primátorom vopred dohodnutý termín stretnutia.

V priebehu roka 2016 využilo takúto formu komunikácie s primátorom, bratislavskou samosprávou viac ako 80 občanov. Potrebovali poradiť a pomôcť v sociálnych otázkach, hovorili o téme nájomných bytov, reštitúciách, cestovaní v MHD a podobne.

6.4. Komunikácia s verejnosťou

V roku 2016 hlavné mesto vydalo 947 tlačových správ, zorganizovalo 102 tlačových konferencií, spracovalo vyše tisíc príspevkov a 180 relácií. Cieľom publikovania tlačových správ a organizovania tlačových konferencií bolo informovať Bratislavčanov a návštevníkov mesta prostredníctvom médií o aktuálnom dianí v meste - nielen z pohľadu prezentácie kultúrnych aktivít mesta, aktivít jeho čelných predstaviteľov či mestských organizácií, ale najmä o činnosti odborných oddelení magistrátu a aktivitách, ktoré mesto Bratislava realizuje pre svojich obyvateľov. Išlo o snahu mesta informovať svojich obyvateľov napríklad o poskytovaní sociálnych služieb, revitalizácii verejných priestorov, upozorňovať na zmeny v doprave, opravu komunikácií,

podmienky poskytovania grantov a príspevkov a mnohé ďalšie tak, aby občania mesta boli informovaní o aktuálnych aktivitách hlavného mesta SR Bratislava. V roku 2016 sa inovovala a aktualizovala webová stránka pre urýchlenie a vylepšenie komunikácie s verejnosťou.

Verejnosť bola pravidelne informovaná o akciách a projektoch podujatí hlavného mesta a spolupráci s partnermi mesta prostredníctvom pravidelných publicistických príspevkov na stránke mesta, na sociálnej sieti facebook alebo v dvojtýždenníku MHD – See and Go. Hlavné mesto vydáva vlastný informačný kultúrny časopis - mesačníka in.ba. V roku 2016 vyšlo 10 čísiel.

7. VEREJNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

7.1 Rekonštrukcia Starého mosta

Hlavné mesto SR Bratislava ukončilo stavebné práce na výstavbe projektu 1. časti Nosného systému MHD do Petržalky 15. decembra 2015. Vzápätí požiadalo o začatie kolaudačných konaní. 15. apríla 2016 došlo k vydaniu kolaudačných rozhodnutí od troch stavebných úradov, ktoré kolaudovali približne 140 objektov. Tieto kolaudačné rozhodnutia nadobudli 18. mája právoplatnosť, vedenie mesta preto okamžite sprístupnilo Starý most pre peších a cyklistov a Štúrovu ulicu pre peších, cyklistov a automobilovú dopravu. Projekt Nosný systém MHD - I. časť je tak definitívne ukončený.

Zazmluvnená suma diela bola 58,8 miliónov EUR bez DPH. Celková cena stavby je však nižšia, 57,5 milióna EUR bez DPH. Na financovaní projektu sa podieľala Európska únia, štát a mesto Bratislava.

8. júla 2016 sa spustila prevádzka petržalskej električkovej trate. Prvá električka s cestujúcimi prešla Starým mostom počas oficiálneho otvorenia, ktorého súčasťou bol kultúrny program. Starý most tak už plnohodnotne slúži nielen peším a cyklistom, ale aj cestujúcej verejnosti.

Starý most oficiálne otvoril primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal spolu s pozvanými hosťami, medzi nimi - podpredseda vlády SR pre investície Peter Pellegrini, podpredseda Európskej komisie pre energetickú úniu Maroš Šefčovič, minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Roman Brecely a generálny riaditeľ spol. EUROVIA SK Robert Šinály.

„Podarila sa nám veľká vec pre Bratislavu a pre Petržalku. Po 55-ich rokoch sme vrátili do Petržalky električku, ktorá bude spájať našu najväčšiu mestskú časť s centrom mesta,“ povedal primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal. „Dovoľte mi, aby som sa poďakoval všetkým Bratislavčanom za trpezlivosť a pochopenie. Toto je nová éra Starého mosta a som nesmierne rád, že sa nám podarilo projekt I. etapy električkovej trate do Petržalky, napriek stavu v akom sme ho prebrali, doviesť do úspešného konca,“ povedal primátor.

Bratislavská samospráva už v roku 2013 pristúpila k realizácii jedného zo strategických dopravných projektov, ktorý v sebe zahŕňal (okrem iného) rekonštrukciu Starého mosta a vybudovanie I. etapy nosného systému mestskej hromadnej dopravy do Petržalky, čo znamená, že najväčšia mestská časť slovenskej metropoly je zapojená do siete mestských električkových tratí a historický most slúži pre verejnú dopravu, cyklistom a chodcom a stal sa novou promenádou v Bratislave. Na prestavbu Starého mosta mesto získalo nenávratný finančný príspevok z eurofondov. Na financovaní projektu sa z 85 percent podieľa EÚ, 10 percent štát a 5 percent zaplatilo mesto. Stavebné práce stáli 69 033 163,73 EUR s DPH.

Dôležité medzníky stavby:

- 22. októbra 2013 - podpis zmluvy o dielo na rekonštrukciu Starého mosta a vybudovanie električkovej trate do Petržalky
- 2. december 2013 – Starý most sa začal rozoberať, posledná možnosť prejsť po Starom moste
- december 2014 – montáž 1. segmentu ocelevej konštrukcie
- 12. február 2015 – výsuv prvého segmentu ocelevej konštrukcie
- 22. marec 2015 – prvý dvojité výsuv ocelevej konštrukcie (30 m ocelevej konštrukcie)
- 22. október 2015 – spojenie oboch brehov Dunaja oceľovou konštrukciou
- 16. november 2015 – ukončenie prác na Štúrovej ulici
- 1. december 2015 – kompletne dokončenie ocelevej konštrukcie Starého mosta
- 15. december 2015 – ukončenie stavebných prác na celom projekte
- 19. mája 2016 – sprístupnenie Starého mosta pre peších a cyklistov
- 8. júla 2016 – spustenie električkovej trate na Starom moste

Základné technické parametre celej stavby vrátane Starého mosta:

- celková dĺžka stavby: 2 432 m
- celková dĺžka mostov: 1 012 m
- celková dĺžka cestných komunikácií: 1 741 m
- celková dĺžka samotného mosta: 465,4 m
- váha ocelevej konštrukcie: 6 796 t
- počet pôvodných pilierov 6 + 2 opory, po rekonštrukcii 5 pilierov + 2 opory (2 staré piliere zbúrané a nahradené jedným novým)
- štandardná šírka mosta s chodníkmi: 22,05 m
- šírka v miestach balkónov: 33,25 m
- celková výška konštrukcie mosta: 11,3 m
- výška od koľaje: 9 m
- celková plocha náterov konštrukcií: cca 90 000 m²
- počet zastávok električky: 4 (Štúrova, Viedenská, Bosákova a Jantárová)

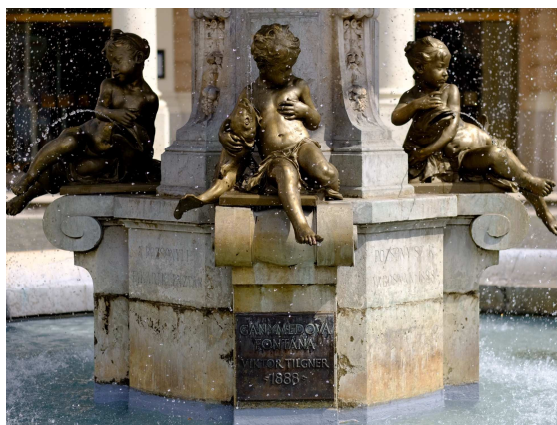
7.2 Milión pre Bratislavu

Bratislava tento rok ukončila viaceré strategické projekty: dokončenie Starého mosta, sprevádzkovanie električky do Petržalky, obnova Dunajskej promenády, oprava 35 km ciest či revitalizácia zelene a verejných priestranstiev. Keďže hlavné mesto dobre hospodáril, z ušetrených peňazí sa rozhodlo rozbehnúť projekt „Milión pre Bratislavu“. Primátor Ivo Nesrovnal si uvedomuje, že mesto na svoj rozvoj potrebuje aj malé projekty, ktoré zlepšia život obyvateľom hlavného mesta. Peniaze sú určené pre rozvojové projekty mesta, ktoré zlepšia život Bratislavčanom.

- **Obnova zábradlí v meste v celkovej dĺžke 22 km**, ktoré sa budú natierať v jednotnom dizajne a kde to bude potrebné (napr. na Bajkalskej), aj opravovať
- **Letné stáže na vybraných oddeleniach magistrátu**
- **Vytvorenie nových oddychových miest v Lesoparku**, ktorý patrí medzi obľúbené miesta Bratislavčanov pre oddych a relax (budú sa rekonštruovať altánky, postaví sa nová vyhliadková veža a v pláne je aj „domček na strome“, kde sa bude dať ubytovať a prespať)
- **Investície do športu pre mestské školy**, konkrétne do infraštruktúry základných umeleckých škôl a centier voľného času (vybudovanie športovísk a ihrísk prístupných aj verejnosti v mimoškolskom čase, revitalizujeme napr. areál ZUŠ na Daliborovom nám. v Petržalke)
- **Nový mobiliár pre letné kúpaliská**, ako napr. Tehelné pole, Lamač, Delfín, Krasňany (od lavičiek, ležadí, smetných košov až po posilňovacie zariadenia a preliezačky)
- **Modernizácia dopravného informačného systému na hlavných bratislavských ťahoch** v zmysle doplnenia informačných tabúl na križovatkách o stave plynulosti cestnej premávky na frekventovaných cestných úsekoch
- **Vybudovanie nových moderných detských ihrísk** s fitness prvkami v parkoch a na verejných priestranstvách v rôznych mestských častiach
- **Deväť osviežujúcich fontán s efektom tzv. vodnej hmly**

7.3 Bratislavské fontány

Bola zabezpečená pravidelná revízia el. zariadení na 34 fontánach, nátery bazénov ako aj ich celková príprava na prevádzku. Z celkového počtu 41 fontán v roku 2016 bolo postupne uvedených do prevádzky 36 fontán. Dňa 15.4.2016 boli spustené Ganymedova fontána na Hviezdoslavovom námestí, Rolandova fontána na Hlavnom námestí, fontána Planéta mieru na Hodžovom námestí, fontána Lev s erbom na Nám. SNP a fontána Žena s krčahom na Františkánskom námestí.

Dlhodobu nefunkčnosť je 5 fontán – fontána Kozmický kameň na ulici V. Clementisa v MČ Ružinov, fontána Družba na Nám. Slobody, fontána na Námestí M. Benku v MČ Staré Mesto, fontána Uránový kameň na Uránovej ulici v MČ Ružinov a Technická fontána na Borskej ulici v MČ Karlova Ves. Ich opätovné sprevádzkovanie si vyžaduje kompletnú rekonštrukciu stavebnej a technologickej časti.

Na viacerých fontánach bola realizovaná údržba: vyčistenie studne na Župnom námestí a oprava jej vonkajšieho vzhľadu; kompletná výmena rozvádzača elektroinštalácie fontány na Prechtlovej ulici, na Kvačalovej ulici a na Hostinského sídlisku; obnova vonkajšieho vzhľadu fontány na Karloveskej ulici a na Plickovej ulici; vyšpárovanie dna bazéna fontány v záhrade

Grassalkovichovho paláca; vyspravenie dna fontány na Hodžovom námestí aj s výmenou 32 ks skorodovaných mreží; obnova vonkajšieho vzhľadu fontány Milenci na Dulovom nám., rekonštrukcia osvetlenia bazéna; vyčistenie historickej studne na Župnom námestí a výmena jej presklenia. Ďalej bola zabezpečená montáž a prevádzka dvoch rozprašovačov vody na Hlavnom nám. a na Hviezdoslavovom nám.

Z celkového počtu 11 pitných fontánok bolo v roku 2016 v prevádzke 9 pitných fontánok.

7.4 Verejné osvetlenie

Koncom roka 2016 vypršala 20 rokov trvajúca zmluva na komplexné služby správy verejného osvetlenia, ktorú má mesto uzatvorenú so spoločnosťou Siemens. Vedenie mesta v záujme čo najlepšieho vypracovania podkladov na verejné obstarávanie, na základe ktorého bude vybraný nový dodávateľ osvetlenia, oslovilo spoločnosť Deloitte s požiadavkou na vypracovanie čo najpodrobnejšieho posúdenia stavu verejného osvetlenia v meste. Auditom prešiel stav dokumentácie, ako aj stav prevádzkového modelu a technický stav osvetlenia. Výsledkom auditu sú odporúčania, z ktorých môže mesto čerpať pri zadávaní podmienok verejného obstarávania na nového prevádzkovateľa.

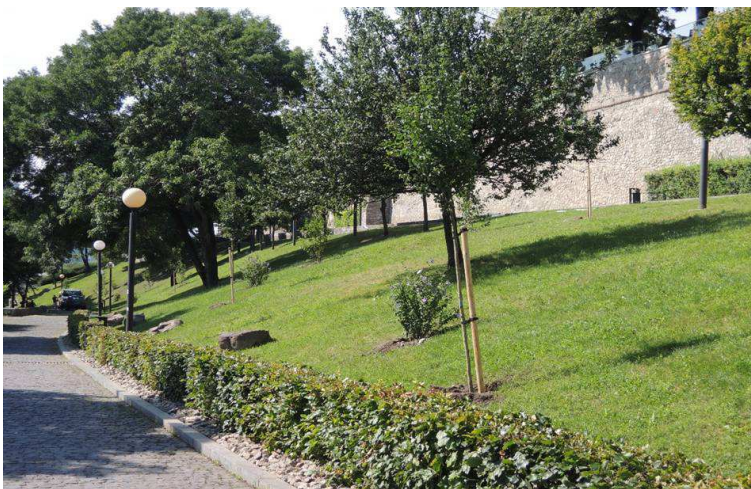
Odporúčania obsahujú víziu a Smart City stratégiu, odporúčania do budúcnosti vzhľadom na technický stav osvetlenia, požiadavky na funkcionality a efektívnosť verejného osvetlenia. Záujmom mesta je pristúpiť k výberu dodávateľa veľmi citlivo, nakoľko ide o službu, ktorú je potrebné zabezpečovať denne. Je dôležité, aby malo mesto namiesto veľkého množstva zastaraných, a často aj technicky nevyhovujúcich stĺpov verejného osvetlenia inteligentné body, ktoré okrem svietenia pomôžu aj pri parkovaní, budú schopné monitorovať ovzdušie alebo dopravné zápchy.

V roku 2016 hlavné mesto zabezpečovalo údržbu 48 829 bodov verejného osvetlenia. Náklady na túto službu predstavovali sumu viac ako 8,5 milióna eur.

7.5 Hradný vrch

Na Hradnom vrchu bol odstránený havarijný stav oporných múrikov, prekrytá kanalizačná šachta novým kanalizačným poklopom, opravené smetné koše a lavičky, zrealizovaná údržba zelene, plôch a komunikácií. Parková úprava zelene bola ukončená koncom júna 2016.

V rámci obnovy Zámockých schodov bola v priebehu mesiaca jún bola vykonaná obnova schodiska po celej dĺžke.

Na základe projektovej dokumentácie „Stabilitno-technické riešenie zabezpečenia skalného svahu a zachytenie uvoľnených skál v priestore Hradného vrchu“ bolo zabezpečené rozhodnutie KPÚ k PD a predbežné povolenie na zabezpečenie prác. Práce na odstránení havarijného stavu súvisiace s padajúcimi skalami z hradného kopca na terasu Výstavného pavilónu Podhradie na Žižkovej ulici č. 16 v Bratislave v majetku Slovenského národného múzea boli ukončené koncom augusta 2016.

Koncom roka sa začalo s budovaním informačného systému hradného lesoparku. Boli osadené

smerové a informačné tabule, aby nový informačný systém poskytol občanom a turistom lepšiu orientáciu v lesoparku.

8. ŠKOLSTVO

Školstvo v Bratislave

V roku 2016 na území Bratislavy bolo evidovaných 87 základných škôl (ZŠ) s počtom žiakov 30 047. V tom v 61 štátnych ZŠ sa vzdelávalo 24 209 žiakov, v 17-tich súkromných ZŠ 2411 žiakov a v 9 cirkevných ZŠ 3427 žiakov. V sieti škôl a školských zariadení bolo 105 obecných materských škôl s počtom detí 12 261, 29 súkromných materských škôl s počtom detí 1 547 a 8 cirkevných materských škôl s počtom detí 612.

Na území hlavného mesta Bratislavy pôsobilo aj 29 základných umeleckých škôl (ZUŠ) s počtom žiakov 15 171 a 14 centier voľného času (CVČ) s počtom detí 4 845. V 12-tich ZUŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta sa vzdelávalo 9178 žiakov, v 16 súkromných ZUŠ 4 891 žiakov a v jednej cirkevnej ZUŠ 1 102 žiakov.

Celkové finančné výdavky hlavného mesta na prevádzku a mzdy 12 ZUŠ a 5 CVČ (v tom aj žiaci II. stupňa, žiaci študujúci popri zamestnaní a študenti vysokých škôl a účastníci CVČ do 30 rokov veku) boli vo výške 10 mil. eur čo predstavuje o 900 tis. eur viac ako v roku 2015.

8.1. Základné umelecké školy (ZUŠ)

V zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta zabezpečovali umeleckú výchovu a vzdelávanie podľa školského vzdelávacieho programu, pripravovali žiakov a študentov na štúdium odborov vzdelávania umeleckého zamerania na stredných školách a konzervatóriách, na štúdium na vysokých školách s pedagogickým alebo umeleckým zameraním v hudobnom, výtvarnom, tanečnom, a v literárno-dramatickom odbore a v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorbe.

V školskom roku 2016/2017 absolvovalo ZUŠ 1 020 žiakov. ZUŠ poskytovali priestor pre individuálne talenty, usmerňovali žiakov v ich ďalšej profesionálnej orientácii, pripravovali medziodborové vystúpenia, koncertovali, hrali muzikály, poskytovali otvorené hodiny, organizovali konferencie pre pedagógov k témam umeleckého zamerania, realizovali workshopy a súťaže s celoslovenskou a medzinárodnou účasťou žiakov ZUŠ a umeleckých talentov. Vedeli ponúknuť umenie so širokou škálou od klasiky cez folklór až po moderné umenie, dokázali vytvoriť atraktívne akcie pre deti a ich rodičov, učili deti zručnostiam a tradíciám regiónov.

V zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta sú:

- ZUŠ Júliusa Kowalského, Laurinská 20, Bratislava
- ZUŠ Miloša Ruppeldta, Panenská 11, Bratislava
- ZUŠ Radlinského 53, Bratislava
- ZUŠ Exnárova 6A, Bratislava
- ZUŠ Ľudovíta Rajtera, Sklenárova 5, Bratislava
- ZUŠ Hálkova 56, Bratislava
- ZUŠ Vrbenského 1, Bratislava
- ZUŠ Jozefa Kresánka, Karloveská 3, Bratislava
- ZUŠ Istrijská 22, Bratislava
- ZUŠ Eugena Suchoňa, Batkova 2, Bratislava
- ZUŠ Františka Oswalda, Daliborovo nám. 2, Bratislava
- ZUŠ Jána Albrechta, Topolčianska 15, Bratislava

8.2. Centrá voľného času (CVČ)

Uskutočňovali výchovno-vzdelávaciu pravidelnú záujmovú činnosť, príležitostnú činnosť, prázdninovú činnosť, organizovali spontánne voľnočasové aktivity, realizovali vlastné projekty pre obyvateľov Bratislavy hlavne vo svojom regióne.

Pravidelná záujmová činnosť sa realizovala v záujmových útvaroch a krúžkoch. Príležitostná (nepravidelná) záujmová činnosť sa uskutočňovala formou podujatí, súťaží, olympiád, výletov, exkurzií zameraných na rozvoj vedomostí detí. Prázdninová činnosť sa realizovala formou denných a poldenných prímestských táborov v mieste sídla centra, formou pobytových táborov a odborných sústreďení.

Významnou činnosťou CVČ bola spolupráca s Okresným úradom v Bratislave, odborom školstva, oddeleniami školstva miestnych úradov pri zabezpečovaní a organizovaní predmetových olympiád a postupových súťaží pre žiakov základných škôl a osemročných gymnázií na okresnej, ale aj krajskej úrovni.

V zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta SR sú:

- CVČ Štefánikova 35, Bratislava so sídlom v mestskej časti Bratislava-Staré Mesto,
- CVČ Kulíškova 6, Bratislava, so sídlom v mestskej časti Bratislava-Ružinov,
- CVČ Hlinícka 3, Bratislava, so sídlom v mestskej časti Bratislava-Rača,
- CVČ Pekníkova 2, Bratislava, so sídlom v mestskej časti Bratislava-Dúbravka,
- CVČ Gessayova 6, Bratislava, so sídlom v mestskej časti Bratislava-Petržalka.

8.3 Grantové programy

Hlavné mesto podporilo v roku 2016 kultúrne, spoločenské, športové, dobrovoľnícke či vzdelávacie projekty prostredníctvom dvoch vlastných grantových programov Ars Bratislavis na podporu umeleckých a kultúrnych aktivít v Bratislave a aktivít propagujúcich Bratislavu v zahraničí a prostredníctvom grantového programu na podporu zmysluplného využívania voľného času detí a mládeže Bratislavy v športových, sociálnych a rôznorodých voľnočasových aktivitách.

Celkovo bolo hlavnému mestu v roku 2016 doručených 639 projektov a mesto z toho pomohlo s realizáciou 379 projektom formou získania nenávratného finančného príspevku v celkovej výške 270 tisíc Eur. Z toho prostredníctvom grantového programu Ars Bratislavis podporilo 157 projektov vo výške 95 tisíc Eur a prostredníctvom grantového programu na podporu zmysluplného využívania voľného času detí a mládeže Bratislavy v športových, sociálnych a rôznorodých voľnočasových aktivitách podporilo spolu 257 projektov sumou 175 tisíc Eur.

9. MESTO KULTÚRY A ŠPORTU

9.1 Kultúrne inštitúcie

Múzeum mesta Bratislavy (MMB)

Múzeum mesta Bratislavy je uznávanou pamäťovou a výskumnou inštitúciou, zameranou na históriu a kultúru nášho hlavného mesta so vzdelávacou a popularizačnou funkciou, poskytujúcou priestor pre stretávanie návštevníkov i odbornej a laickej verejnosti. Na základe zbierkotvorného plánu rozširuje zbierkové fondy a sústreďuje cenné artefakty a historické poznatky dokumentujúce dejiny Bratislavy, čím plní svoje poslanie.

Desať expozícií v centre mesta a Národné kultúrne pamiatky Devín, a antická Gerulata v Rusovciach prezentujú bohatý zbierkový fond a dokladujú tak dejiny Bratislavy.

V roku 2016 Múzeum získalo 2718 zbierkových predmetov, usporiadalo vedeckú konferenciu *Tivadar Ortvay – historik dejín mesta Prešporok*, pri príležitosti 100. výročia úmrtia tejto významnej bratislavskej osobnosti.

V suteréne Starej radnice sa po dlhých rokoch opäť sprístupnili priestory bývalých žalárov dlhodobou výstavou *Barbarstvo mučenia. Repliky mučiacich nástrojov zo 16. –18. storočia*.

Múzeum vydalo Zborník MMB, Bratislava XXVIII, 2016, sprievodcu k výstave Mesto v ateliéri, ateliér v meste, a programovú skladačku k podujatiam detského ateliéru. Múzeum má budúcnosť.

V roku 2016 múzeum získalo dve ocenenia. *Výročnú cenu časopisu Pamiatky a múzeá za rok 2015* v kategórii Projekt, za dvojročný projekt (2014 – 2015) Maľované dejiny Bratislavy – Deti ilustrujú príbehy Pavla Dvořáka. V národnej súťaži vyhlasovanej Ministerstvom kultúry SR *Múzeum roka* sa naše múzeum umiestnilo s rovnakým počtom bodov na 2. mieste len rozhodnutím poroty. Múzeum navštívilo spolu 255 533 návštevníkov čo bol oproti roku 2015 nárast o 53 681 osôb.

Galéria mesta Bratislavy

Galéria mesta Bratislavy (GMB) sídli v dvoch nádherných palácoch. Mirbachov palác je jednou z najkrajších rokokových stavieb v Bratislave. Nachádza sa tu expozícia stredoeurópskeho barokového maliarstva a sochárstva doplnená o aktuálne výstavy. V Pálffyho paláci je možné vidieť stopy „keltskej“ Bratislavy, gotickú tabuľovú maľbu a plastiku, stredoeurópske umenie 19. storočia a moderné slovenské výtvarné umenie. K najpozoruhodnejším dielam súčasnosti patrí objekt Mateja Kréna „Pasáž“, ale návštevníci si nenechajú ujsť ani tvorbu ďalších najvýznamnejších slovenských umelcov svetového významu. Okrem toho GMB prezentuje svoje zbierky aj v Primaciálnom paláci, kde sú okrem vzácných tapisérií vystavené aj diela európskeho umenia minulých storočí. V roku 2016 pripravila GMB 22 výstav slovenského a svetového umenia. Návštevnosť expozícií a výstav GMB v roku 2015 bola (okrem expozície v Primaciálnom paláci) 33.187 návštevníkov.

Služby knižnice a literárne podujatia

Mestská knižnica v Bratislave (MKB) je verejnou knižnicou mesta Bratislavy slúžiacou všetkým obyvateľom i návštevníkom mesta. Má dobré predpoklady na to, aby ju navštevovali všetky vekové skupiny používateľov. Za čitateľa knižnice sa v sledovanom období zaregistrovalo 7 740 občanov, poskytnutých bolo vyše 217 tisíc výpožičiek a knižnicu navštívilo a služby využilo spolu 229 907 návštevníkov, z nich 136 580 zavítalo do knižnice osobne. Knižnica zorganizovala 320 podujatí pre 31 230 návštevníkov. Zrealizovali sa hlavné projekty: Jarné denný tábor v knižnici, Týždeň slovenských knižníc, Noc s Andersenom, literárno-výtvarná súťaž Bratislava, moje mesto na tému Bratislava a ekológia. Počas roka sa realizovali ďalšie podujatia v rámci projektov Hudobnenie (koncerty) Vlnenie (multižánrové podujatia) aj projekty Čítajme slovenskú literatúru, Litera-túrou k zážitkom, Literárne kluby, Literárne večery U červeného raka, ktoré predstavili množstvo osobností z literárneho sveta. Veľmi obľúbená je aj Počítačová škola pre seniorov, integrovaný projekt pre vidiace a nevidiace deti Čítajme spolu, či premietanie filmov s hlasovým komentárom v Kine pre nevidiacich a slabozrakých. Podujatia celým rokom sprevádzali nápadité výstavy v Galérii Artotéka, Pod knižnicou i v letnej čitárni

BKIS a mestské divadlo

Na základe zriaďovacej listiny je hlavnou úlohou Bratislavského kultúrneho a informačného strediska (BKIS) vytvárať podmienky pre organizovanie programov, služieb a produktov v oblasti kultúry, cestovného ruchu, spoločenského života, ich organizovanie a iniciovanie.

Výraznou témou roku 2016 predchádzajúceho roka bolo najmä historicky prvé slovenské Predsedníctvo v Rade EÚ. Okrem prípravy nových programov zameraných na túto tému vznikla aj nová webová stránka www.bkis.sk/skpres.

V oblasti kultúry BKIS vytvára podmienky na organizovanie alebo samo organizuje kultúrne a spoločenské podujatia, rozvíja umeleckú činnosť repertoárom divadelných podujatí MDPOH a výstav i koncertov v koncertnej sieni Klarisky; zabezpečuje kultúrne a spoločenské podujatia z poverenia hlavného mesta SR Bratislavy a MsZ, pričom aktuálne najvýznamnejšie projekty sú v rámci tradičných podujatí Kultúrneho leta a Hradných slávností Bratislava, Vianoce v Bratislave a

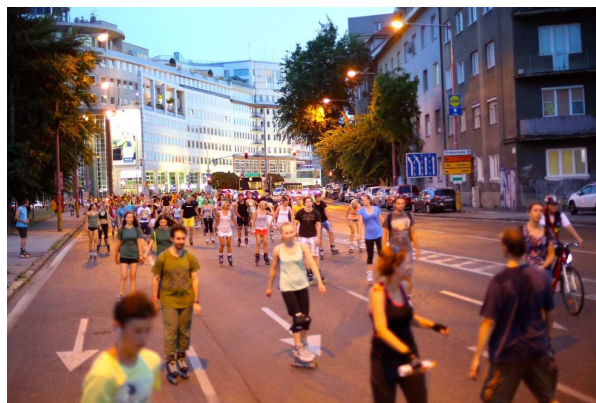
projektu Bratislava pre všetkých; podporuje rozvoj záujmovej činnosti.

Hlavný cieľ - zabezpečiť organizačno–technickú podporu akcií z rozhodnutia hlavného mesta BKIS úspešne plní v takýchto číslach:

- počet programových žánrov 5
- počet divadelných predstavení 105
- počet programov 456

9.2. Šport

Správa telovýchovných a rekreačných zariadení hlavného mesta SR Bratislavy (STARZ) zabezpečovala prevádzku 12 zariadení, ktoré za rok 2016 navštívilo viac ako 314 tisíc platiacich návštevníkov v rámci hodín vyčlenených pre verejnosť na Plavárni Pasienky, korčuľovania verejnosti na ZŠ O. Nepelu a ZŠ Harmincova, ŠH Harmincova, verejnosti na saunách Delfín, Pasienky, Rosnička, fitnesscentre Tehelné pole, posilňovni Pasienky. Počet prevádzkových hodín za rok 2016 na zariadeniach STARZu bol 52.064 hodín. Okrem platiacich návštevníkov v hodinách vyčlenených pre verejnosť zariadenia STARZu počas doby prenájmu rekreačných zariadení, organizovania kultúrnych, športových podujatí a zariadení voľne prístupných verejnosti navštívilo ďalších približne 700 tisíc návštevníkov. Spolu navštívilo zariadenia STARZu približne 1,01 mil. návštevníkov. Na zariadeniach STARZu sa v roku 2016 konalo 495 športových a kultúrno-spoločenských podujatí.

10. SOCIÁLNY PROGRAM

Oblasť sociálnych služieb generuje v samosprávnom kontexte najzávažnejšie problémy súvisiace predovšetkým s demografickým starnutím populácie mesta a fenoménom veľkých miest - bezdomovectvom. V Bratislave podľa štatistických údajov v r. 2015 žilo takmer 103.000 seniorov nad 60 rokov, z toho dokonca 82 obyvateľov malo viac ako 100 rokov.

Ak sa berú do úvahy zariadenia sociálnych služieb rozdelené podľa druhu, v štruktúre podľa početnosti i kapacity jednoznačne a celkom logicky dominujú zariadenia pre seniorov, na ktoré bude v budúcnosti najvyšší tlak. Ich počet do roku 2025 sa bude musieť minimálne zdvojnásobiť vychádzajúc z budúceho počtu seniorov (pri stabilnej miere záujmu v danej generácii dôchodcov). Bratislava disponuje pomerne pestrú škálou zariadení, ich obsadenosť sa však blížila k limitom daných zariadení, príp. ju aj prekračuje.

Vzhľadom na vysokú koncentráciu ľudí bez domova je tlak aj na poskytovanie služieb krízovej intervencie pre túto cieľovú skupinu.

Hlavné mesto SR Bratislava pomáha rodinám a jednotlivcom v krízovej životnej situácii, mnohohodným rodinám, obetiam domáceho násillia a pomáha aj osobám pri prekonávaní psychických, fyzických a sociálnych dôsledkov drogových závislostí.

10.1 Zariadenia sociálnych služieb

Bratislava v roku 2016 poskytovala sociálne služby prostredníctvom týchto svojich zariadení:

Zariadenia pre seniorov:

Domov seniorov Archa, Rozvodná 25	kapacita: 83 miest
Petržalský domov seniorov, Rusovská cesta 58	kapacita: 60 miest
Domov jesene života, Hanulova 7/a	kapacita: 204 miest
Dom tretieho veku, Polereckého 2	kapacita: 263 miest
Domov seniorov Lamač, Na barine 5	kapacita: 205 miest
Domov pri kríži, Pri kríži 26	kapacita: 176 miest
Gerium, Pri trati 47	kapacita: 80 miest

Zariadenia opatrovateľskej služby:

Domov seniorov Archa, Rozvodná 25	kapacita: 24 miest
Domov jesene života, Sekurisova 8	kapacita: 22 miest
Gerium, Pri trati 47	kapacita: 34 miest

Denný stacionár:

Domov seniorov Archa, Rozvodná 25	kapacita: 8 miest
-----------------------------------	-------------------

Nocľaháreň:

Nocľaháreň MEA CULPA, Hradská 2B,	kapacita: 36 lôžok
-----------------------------------	--------------------

10.2 Aktivity pre ľudí bez domova

Mesto vyčlenilo šesťkrát viac financií na pomoc ľuďom bez domova

Hlavné mesto SR Bratislava v roku 2016 vynaložilo na podporu organizácií, ktoré poskytujú pomoc ľuďom bez domova, o 600% viac financií ako v roku 2013, kedy sa problematika ľudí bez domova začala v Bratislave riešiť. Zároveň sa vedenie mesta rozhodlo vyčleniť dodatočných 30 000 EUR na podporu denného centra pre ľudí bez domova Domec tak, aby prevádzka tohto denného centra bola zabezpečená aj v roku 2016. Na podporu nízkoprahových denných centier pre ľudí bez domova tak pôjde 130 000 EUR.

Je jasné, že ani zďaleka nie je v možnostiach mesta schopné poskytnúť potrebnú službu všetkým, ktorí by sa o ňu uchádzali. A to aj napriek tomu, že hlavné mesto od roku 2013 do roku 2016 zvýšilo finančné prostriedky na prácu s ľuďmi bez domova zo 41 000 EUR na tohtoročných 258 000 EUR.

Na rozdiel od predchádzajúceho roka však nebudú finančné prostriedky poskytnuté len občianskemu združeniu VAGUS, ale mesto rozšíri okruh príjemcov o ďalšie subjekty. Peniaze boli preto vyčlenené aj pre neziskové organizácie Domov sv. Jána z Boha a Depaul Slovensko.

Sčítanie ľudí bez domova v Bratislave

Hlavné mesto SR Bratislava v spolupráci s Inštitútom pre výskum práce a rodiny a mimovládnyimi organizáciami realizovalo historicky prvé sčítanie ľudí bez domova.

Vo večerných hodinách 9. novembra sa v Bratislave uskutočnila hlavná fáza historicky prvého plošného prieskumu a sčítania ľudí bez domova, vo viacerých zariadeniach, ubytovniach nižšieho štandardu, na verejných priestranstvách, ako aj na ďalších miestach v teréne, na ktorých sa ľudia bez domova zvyknú nachádzať. Zisťovanie sa realizovalo v čase od 18:00 do 22:00 hodiny. Zúčastnilo sa ho 106 sčítacích komisárov - dobrovoľníkov a expertov z neziskových organizácií.

Zisťovanie bolo zamerané tak na ľudí bez domova, ako aj ľudí v neistom bývaní – bez vlastného alebo prenajatého bytu či domu. Preto boli do sčítania zahrnutí aj ľudia žijúci v chatkách či ľudia pred prepustením z nemocníc, detských domovov a zariadenia na výkon trestu odňatia slobody na území mesta, ktorí nemajú zabezpečené vlastné či prenajaté bývanie. Ďalšou veľkou skupinou ľudí v neistom bývaní, ktorí boli čiastočne zahrnutí do prieskumu, sú tí, ktorých jedinou možnosťou bývania sú komerčné ubytovne. Z nich boli do prieskumu zahrnutí ľudia, ktorí vyhľadávajú pomoc organizácií poskytujúcich služby ľuďom bez domova.

Podľa kompletných výsledkov historicky prvého výskumu je v Bratislave minimálne 2 064 ľudí bez domova. Takmer polovica z týchto osôb trpí dlhodobým zdravotným problémom, až 61 % ľudí bez domova čelí exekúciám a viac ako polovica z nich má problém s dlhmi. Najväčší problém s bezdomovectvom má mestská časť Ružinov, kde žije každý piaty sčítaný človek bez domova.

Na ulici alebo v nocľahárňach bolo sčítaných spolu 1 310 osôb, z ktorých väčšinu tvorili muži (74 %). Trvalý pobyt v Bratislave uviedlo 61 % týchto ľudí. Najviac ľudí žijúcich v bratislavských nocľahárňach a na ulici je vo veku 50-64 rokov. Najvyššie percento ľudí bez domova bolo zaznamenané práve na ulici alebo v nocľahárňach (64 %). V čase zaznamenávania priamo na ulici strávilo noc 21 % ľudí. Ľudia bez domova žijú najčastejšie osamote, v ojedinelých prípadoch s partnerom/ partnerkou, s kamarátom či známym. Iné druhy spoluzitelia sú zriedkavé. Viac ako rok je bez občianskeho preukazu vyše 30 % ľudí bez domova.

Okrem Ružinova, ďalšími mestskými časťami so značným výskytom ľudí bez domova sú Staré Mesto (10 %) a Vrakuňa (11,4 %). Uvedený celkový počet ľudí bez domova však predstavuje dolnú hranicu, nakoľko výskum zahŕňal iba ľudí, ktorí sú bez domova dlhodobo a využívajú určitý typ špecializovanej služby. Výskum sa orientoval na ľudí bez domova a ľudí bez stáleho bývania. Sčítanie teda zahŕňalo aj ľudí žijúcich v chatkách, ľudí prepustených z nemocníc, detských domovov a zo zariadení na výkon trestu odňatia slobody na území mesta. Išlo o ľudí bez zabezpečeného vlastného či prenajatého bývania. Osoby s nestabilným ubytovaním, napríklad v komerčných ubytovniach neboli súčasťou výskumu. Otázky dotazníkov mapovali napríklad prístup k teplému jedlu, druh príjmu, zdravotné problémy či väzby na rodinu. Podľa najčastejších odpovedí by ľuďom bez domova k návratu do spoločnosti najviac pomohol vlastný byt, tiež finančná podpora a stála práca.

10.3. Podpora rodín

Hlavné mesto SR Bratislava poskytlo pomoc vo forme nenávratného finančného príspevku mnohodeťným rodinám v celkovej výške 50.000 eur. Jednalo sa o rodiny, ktoré boli prihlásené na trvalý pobyt v hlavnom meste, mali minimálne 4 nezaopatrené deti a o finančný príspevok požiadali. Zákonní zástupcovia nezaopatrených detí ju mohli použiť na preplatenie časti nákladov spojených s návštevou základnej umeleckej školy, centra voľného času alebo jazykového vzdelávania. Pomoc zo strany samosprávy poslúžila aj na zakúpenie hudobného nástroja, zaplatenie športového výcviku, krúžkov či získanie detského predplatného cestovného lístka vo verejnej hromadnej doprave. V roku 2016 bol finančný príspevok poskytnutý 199, v ktorých celkový počet detí bol 895.

10.5. Podpora aktívneho života seniorov

Plnohodnotné zapojenie starších ľudí do života v meste je pre Bratislavu mimoriadne dôležitá téma. Nie len preto, že počet seniorov rastie, ale najmä preto, že hlavné mesto SR Bratislava má v záujme plnohodnotne zapojiť staršiu generáciu do diania v meste a zabezpečiť vysokú kvalitu ich života.

V roku 2014 mestské zastupiteľstvo prijalo Program aktívneho starnutia. Ide o koncepčný dokument, ktorý ponúka praktické kroky, projekty podporujúce zapájanie starších ľudí, seniorov do verejného života, do kultúrnych, športových i spoločenských aktivít mesta či mestských častí. Rada bratislavských seniorov ako poradný orgán primátora hlavného mesta SR Bratislavy sústreďuje pozornosť na otázky, ktoré sa týkajú postavenia seniorov, s cieľom vytvoriť priestor pre prípravu stratégie aktívneho starnutia a zapájania seniorov do verejného života.

Medzi najznámejšie patria koncerty pre seniorov, Letná bratislavská univerzita seniorov, Festival filmov o zdraví, Deň zdravia, Vlastivedné vychádzky, Seniorfest, Štedrovečerný stôl pre osamelých seniorov, atď.

10.6. Zariadenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

Resocializačné stredisko RETEST na Ľadovej ul. 11 s kapacitou 13 lôžok ako koedukovaná terapeutická komunita určená pre plnoleté osoby so závislosťou od psychoaktívnych látok napomáhala aktivizovať vnútorné schopnosti klientov na prekonanie psychických, fyzických a sociálnych dôsledkov drogových závislostí alebo iných závislostí a na zapojenie sa do života v prirodzenom prostredí.

10.7 MARIANUM – Pohrebništvo mesta Bratislavy

Má sídlo na Šafárikovom nám. č. 3, v Bratislave a je mestskou príspevkovou organizáciou, ktorá vytvára podmienky a prispieva k rozvoju špecifickej oblasti služieb akou je pohrebništvo. V rámci svojho poslania zabezpečuje najmä činnosti:

- spravuje a udržiava pohrebiská a krematórium, ktoré jej boli zverené do správy,
- vykonáva dopravné služby súvisiace s odvozom odpadu z pohrebísk a s prevádzkou mechanizmov slúžiacich na zabezpečenie prevádzky pohrebísk a krematória,
- spravuje, udržiava a prevádzkuje objekty zverené do správy a užívania hlavným mestom
- zabezpečuje prípravu a realizáciu investičnej výstavby, rozširovania a rekonštrukcie pohrebísk,
- spravuje, prevádzkuje, udržiava, obnovuje vojnové hroby vo vlastníctve hlavného mesta.

Merateľné ukazovatele:

• počet hrobových, urnových a kryptových miest na bratislavských cintorínoch	77.362
• počet urnových miest v Urnovom háji Bratislavského Krematória	11.430
• celkový počet udržiavaných hrobových, urnových a kryptových miest	88.792
• celková plocha udržiavaných cintorínskych plôch	74,9 ha

10.8 Ubytovne

Ubytovňa Fortuna je účelové zariadenie hlavného mesta SR Bratislavy, ktoré nemá právnu subjektivitu a svojimi príjmami a výdavkami je napojená na rozpočet magistrátu. Zabezpečuje ubytovanie pre vybrané skupiny obyvateľov Bratislavy a to najmä rodinám a osamelým rodičom s deťmi, odchovancom DD po dovŕšení 18. roka, zamestnancom hlavného mesta a organizácií v zriaďovacej pôsobnosti hlavného mesta. V ubytovni je tiež vyčlenených 10 obytných miestností určených obyvateľom Bratislavy na nevyhnutnú okamžitú pomoc v jeho náhlej núdzi spôsobenej živelnou pohromou, haváriou alebo inou podobnou udalosťou.

Ubytovňa poskytuje prechodné ubytovanie vybraným skupinám obyvateľov Bratislavy s kapacitou 330 osôb.

Ubytovňa Kopčany – má rovnaký status ako ubytovňa Fortuna. Ubytovňa poskytuje prechodné ubytovanie vybraným skupinám obyvateľov Bratislavy s kapacitou 210 osôb.

10.9. Krízové centrum Repuls

Krízové centrum Repuls (ďalej len "KC") je zariadením hlavného mesta, zriadené podľa ods.1, písm. h) zákona č.305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "SPODaSK"). Výkon opatrení SPODaSK sa poskytuje dieťaťu, rodine a plnoletej fyzickej osobe, ktorá sa nachádza v krízovej životnej situácii. Činnosť je vykonávaná rezidenčnou (pobyťovou) a ambulantnou formou. Dĺžka pobytu v KC vyplýva zo Štatútu krízového centra a je spravidla šesť mesiacov, pri individuálnom prehodnotení je možné pobyt predĺžiť alebo skrátiť. Kapacita krízového centra je 49 miest, 46 miest je určených na pobyťovú starostlivosť, z toho šiestimi miestami pokrývame rozhodnutie súdu o výchovnom alebo predbežnom opatrení. Tri miesta sú vyhradené pre ambulantnú klientelu.

10.10. Bytový fond

Pomáhať mladým rodinám, sociálne slabším či zdravotne postihnutým a aspoň na istý čas im zabezpečiť bývanie a strechu nad hlavou je jednou z priorít bratislavskej samosprávy. Tá podáva pomocnú ruku ľuďom, ktorí sa ocitli v zložitej, resp. krízovej situácii či hmotnej núdzi, v krízových centrách alebo ubytovniach, ale aj výstavbou mestských nájomných bytov. V súčasnosti je v bytovom fonde hlavného mesta 868 bytov.

Platné pravidlá hovoria o tom, že žiadateľ o byt musí byť prihlásený na trvalý pobyt v Bratislave (podmienka trvalého pobytu je splnená i v prípade, ak sa žiadateľ preukázateľne zdržuje v Bratislave najmenej päť rokov pred podaním žiadosti o nájom bytu) a mesačný príjem posudzovaných osôb je vyšší ako 1,2-násobok životného minima. Zároveň nesmie byť vlastníkom, resp. nájomcom iného bytu či domu. Všetky nové zmluvy sú uzatvárané len na dobu určitú, maximálne na obdobie 2 rokov. Bližšie informácie sú na webovej stránke mesta www.bratislava.sk. V roku 2016 pridelilo hlavné mesto 47 bytov novým nájomcom.

11. Mesto mobility - doprava

11.1. Bratislava – mesto mobility

Bratislava vďaka svojej polohe a napojeniu na významné medzinárodné trasy čerpá výhody už niekoľko storočí. Nielenže priamo cez mesto tečie európsky veľtok Dunaj, ale do tejto metropoly je možné pohodlne docestovať prakticky všetkými dopravnými prostriedkami. Po diaľnici je možné prísť priamo z Viedne, Györu, Budapešti, Brna či Prahy, železničnými trasami prakticky zo všetkých kútov Európy. Na okraji mesta sa nachádza medzinárodné letisko. Mesto je napojené na diaľnicu D1 a D2, a v pláne je aj vybudovanie diaľnice D4, tzv. nultého obchvatu mesta

vedúceho popod Malé Karpaty na severe a v blízkosti rakúskych a maďarských hraníc z juhu, ako aj vybudovanie rýchlostnej komunikácie R7 smerujúcej do južných regiónov krajiny.

11.2 Parkovacia politika

Mestskí poslanci po niekoľkohodinovej diskusii 8. decembra 2016 schválili dlho očakávané všeobecne záväzné nariadenie, ktoré upravuje pravidlá parkovania v hlavnom meste a zavádza pri parkovaní na území Bratislavy jednotné pravidlá. Bratislava sa tak po dvojročnom úsilí vedenia mesta konečne zaradí medzi európske metropoly, v ktorých sú jednotné pravidlá parkovania samozrejmosťou. Za návrh jednotnej parkovacej politiky hlasovalo 27 prítomných poslancov.

Na základe schváleného VZN budú Bratislavčania na území celého hlavného mesta, s výnimkou Starého Mesta, parkovať s prvým autom zadarmo v rámci ceny rezidentskej karty. Druhé auto viazané na byt bude mať pri krátkodobom parkovaní v Bratislave, okrem Starého Mesta, 50 % zľavu. Cenu rezidentskej parkovacej karty určí mestská časť v rozmedzí od 20 – 100 eur pre prvé auto, môže však rozhodnúť, že počas prvých 24 mesiacov bude zadarmo. Cena karty pre druhé auto by mala byť od 50 – 500 eur. Aj v tomto prípade však platí, že ak sa mestská časť rozhodne, tak počas prechodného 24-mesačného obdobia môže byť vydaná tiež zadarmo.

Majitelia áut bez trvalého pobytu v Bratislave budú platiť hodinové parkovné vo vyznačených zónach od 0,20 do 3 eur alebo zaplatia za abonentskú kartu od 100 – 1 000 eur za auto, ak ju mestská časť bude vydávať.

Po schválení VZN bude nasledovať zmena Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy, ktorou sa mestským častiam zveria mestské komunikácie na účely parkovania. Konkrétne podmienky parkovania v jednotlivých mestských častiach si budú následne schvaľovať zastupiteľstvá v jednotlivých mestských častiach.

11.3. Opravy ciest

Pre zvýšenie bezpečnosti a plynulosti premávky realizovalo hlavné mesto počas letných a zimných mesiacoch opravy ciest, ktoré má vo svojej správe. Oddelenie správy komunikácií (OSK) pripravilo v priebehu roka harmonogram rekonštrukčných prác, ktoré sa týkajú predovšetkým lokálnych opráv mestských komunikácií I. a II. triedy vo všetkých mestských častiach, ale aj opravy chodníkov a zastávok mestskej hromadnej dopravy.

Na bezpečné a udržiavané pozemné komunikácie, inžinierske objekty, dopravné značenie a cestné svetelné signalizácie bolo vynaložených celkovo 6,78 mil. €

Spáva a údržba ciest

V rámci rutínnej a štandardnej údržby boli zrealizované tieto činnosti:

• Oprava miestnych komunikácií I. a II tr.	137 141 m ²
• Oprava prejazdových úsekov ciest	71 438 m ²
• Oprava zastávok MHD	2 196 m ²
• Oprava chodníkov	13 106 m ²
• Strojné čistenie uličných vpustov	2 531 ks
• Počet udržiavaných mostov	103 ks
• Počet udržiavaných podchodov	22 ks

V I. polroku 2016 zabezpečovalo hlavné mesto najmä opravy povrchov vozoviek v rámci príprav na predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade EÚ (SK PRES). Jednalo sa o komunikácie: Mlynské nivy, Palisády, Nábrežie arm. gen. L. Svobodu, Staromestská, Štefanovičová, Vajnorská, Trnavská, Rožňavská, Prokopa Veľkého, Hroboňova, Drotárska cesta, Bôrik, Jančova, Nám. slobody, Štefánikova, Búdková, Stará vinárska, Na Slavíne, Mudroňova, Klobučnícka, Uršulínska, Námestie Ľ.

Štúra, Mostová, Námestie E. Suchoňa, Banskobystrická a Hodžovo námestie, Cesta na Senec, Podkolibská, Hlavná, a Panónska cesta.

V priebehu II. polroka 2016 sa opravovali komunikácie a chodníky, ktoré boli hradené z rozpočtu hlavného mesta: Dunajská, Matúšová, Kollárovo námestie, Brnianská, Prokopa Veľkého, úprava priestoru pod Mostom SNP, oprava dlažby na Františkánskom námestí, Rádiová, Tomášiková, chodníky na Vajnorskej ul., chodník na Tomášikovej ul., Kuklovská, Karloveská, chodník na Schnaidera Trnavského, Pajštúnska, „labutí“ priechod na Námestí hraničiarov, oprava nástupiska na Kutlíkovej ulici. Z rovnakého rozpočtu bola realizovaná aj komplexná oprava

zastávok MHD: Landererova, Nábrežie arm. gen. L. Svobodu oproti River Parku, zastávka Dubová na Brnianskej ul. obojsmerne, dočasná zastávka električiek na Nám. SNP, zastávky na Trnavskej ceste pri Martinskom cintoríne obojsmerne, zastávka MHD na Stromovej ul., zastávka ŽST Lamač na Lamačskej ceste a oprava otočky trolejbusov na Rádiovej ulici.

V II. polroku 2016 boli realizované aj opravy, rozpočtované v rámci **poslaneckých priorít**. Išlo o akcie: oprava chodníka na Matúšovej ulici, oprava povrchu vozovky na Americkom námestí, oprava vozovky na Kazanskej, Podunajskej, Dvojkrížnej, Hradskej, Kadnárovej, Jeséniovej, oprava zastávok MHD na Rybníchej, oprava chodníka na Kukučínovej a Dopravnej ulici, oprava povrchu vozovky na Kremelskej, Vrančovičovej, Námestí 6. apríla, Saratovskej ulici, oprava chodníkov na ulici Podháj a Vrančovičova, oprava povrchu vozovky na Romanovej, oprava zastávky MHD na Jantárovej ulici. Rovnako bola v rámci rozpočtu realizovaná debarierizácia priechodov pre chodcov na križovatke Smolenická – Šintavská, križovatke Jiráskov – Bratská – Smolenická, Šintavskej a Lietavskej ulici.

V správe hlavného mesta je 103 mostov v celkovej dĺžke 10 125,85 m (z toho 3 mosty ponad Dunaj: Most SNP, Most Apollo, Starý most), 28 lávok pre peších v celkovej dĺžke 4 089,57 m, 4 podjazdy, 7 výťahov (Most Apollo - 4 ks, lávky nad Einsteinovou: pri Inchebe - 2 ks, pri Digital Parku - 1 ks).

Zimná údržba komunikácií

Zimná údržba komunikácií, ktorá je v správe hlavného mesta, bola zabezpečovaná na objektoch: plochy komunikácií - 4 374 518 m², komunikácie pre chodcov (schody, lávky, verejné priestranstvá, chodníky, zastávky) - 306 937 m², niky - 257 ks, priechody pre chodcov - 1481 ks. Zimná služba v období 2016/2017 bola vyhlásená 15.12.2016. Operačný plán zimnej údržby /OPZÚ/ sa delí na dve obdobia. Prvé obdobie je takzvané **prechodné obdobie** od 15.10.2016 do 15.12.2016. Druhé obdobie je **obdobie zimnej pohotovosti**. Na základe očakávaného vývoja počasia bola vyhlásená zimná pohotovosť sypačov 15.12.2016.

Na mostoch, v ochrannom pásme vodného zdroja, na Ceste mládeže a na Hlavné a Františkánske námestie bol použitý ekologický rozmrazovací prostriedok solmag s prísadou

inhibítorov. Na ostatných komunikáciách bol použitý posyp kamennou soľou a zvlhčenou soľou. Za zimné obdobie 2016/2017 k 31.12.2016 bolo na posyp použitých 644,85 t posypových materiálov, z toho: priemyselná soľ 338,76 t, priemyselná soľ zvlhčovaná solmagom 237,67 t, solmag 15,80 t, solmag zvlhčený 52,62 t. Na zabezpečenie zimnej údržby komunikácií bolo u dodávateľskej organizácie pripravených: 11 ks sypač s pluhom do 4t, 43 ks sypač s pluhom nad 4t, 1 ks snehová fréza, 86 ručných pracovníkov. V priebehu zimnej údržby – období zimnej pohotovosti bolo vykonaných 33 zásahov, z toho 27 lokálnych a 6 celomestských. Pri zabezpečení výkonu zimnej pohotovosti bolo najazdených 25 845 km.

Letné čistenie komunikácií

Letné čistenie komunikácií bolo zabezpečované na miestnych komunikáciách I. a II. triedy a prietahoch ciest, ktoré sú v správe hlavného mesta podľa Operačného plánu, v ktorom je určená cykličnosť strojného, ručného zametania a splachovania:

- Strojné zametanie v dĺžke 616,107 km (len komunikácie s obrubníkmi) bolo realizované v cykle 3-5x týždenne,
- sa kropenie komunikácií 3-5x za týždeň na celkovej ploche 3 364 389 m²,
- ručné zametanie:
 - námestia a chodníky (centrum) 72 909 m² 21x za týždeň
 - chodníky 183 802 m² 1-7x za týždeň
 - lávky 13 931 m² 7x za týždeň
 - statická doprava a parkoviská 42 936 m² 1-3x za týždeň
 - zastávky MHD 14 599 m² 7-14x za týždeň

Čistenie inžinierskych objektov

Čerpanie rozpočtových prostriedkov v roku 2016 bolo vynaložené na zametanie, umývanie, odstraňovanie plagátov, čistenie roštov, čistenie kanalizačných vpustov, čerpanie vody, zimnú pohotovosť, odstraňovanie snehu a ľadu, vyberanie odpadkových košov, odstránenie náletovej buriny, deratizáciu, odstraňovanie graffiti v podchodoch (Kozia, Klariská, Patrónka, Vojenská nemocnica, Hany Meličkovej, Karloveská, M. Schneidera-Trnavského, Saratovská, Trnavské mýto, Prievozská I., II, Bajkalská, Dolnozemska – EU, Dolnozemska – dostihová dráha, Rusovská, Záporožská), deratizáciu kolektorov, odstránenie graffiti - podchod na Klariskej ul., preventívny ochranný antigrafiti náter-podchod na Klariskej ul., nestavebná údržba mostu SNP a APOLLO.

Zo zdrojov SK PRES bol vykonaný náter bočnej steny na peších zónach Most SNP a nátery betónov a oceľových častí na Moste SNP.

Odpadkové koše

V období roka 2016 bol uskutočnený nákup 396 odpadkových košov, v tom:

- 80 ks odpadkových košov plastových s popolníkom a s objemom 110 litrov,
- 300 ks odpadkových košov plechových s popolníkom a s objemom 42 litrov,
- 16 ks odpadkových košov na Starý most

Cyklotrasy

Budovanie cyklotrás ako dôležitá priorita mesta pokračovalo aj v roku 2016.

- Štúrova ulica, Starý Most, po križovatku Jantárova cesta/Bosákova - **cca 1,9 km**
- Dunajská – **cca 200 m**
- Banskobystrická – **cca 250 m**
- Prokopa Veľkého - Brnianska - **cca 650 m**

- P. Biskupice – Trojičné – **cca 1,1 km**
- Metodova – Cyrilova – Jelačičova **cca 550 m**

Projektová dokumentácia:

- Cyklotrasa Historický okruh
- Cyklotrasa Starohájska
- Cyklotrasa Dúbravka – Lamač
- Cyklotrasa Rožňavská, úsek Tomášikova – železničný nadjazd

11.4. Verejná doprava

Najväčším dopravcom na území mesta je Dopravný podnik Bratislava, akciová spoločnosť (DPB), ktorej 100% vlastníkom akcií je Hlavné mesto. DPB, a.s. prevádzkuje mestskú hromadnú dopravu na základe Zmluvy o službách vo verejnom záujme o zabezpečení hromadnej dopravy osôb v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave na území mesta s rozlohou 367,7 km² v dopravnej sieti o celkovej prepravnej dĺžke takmer 698 km (43 km električkovej dopravnej siete; 49 km trolejbusovej dopravnej siete a 606 km autobusovej dopravnej siete. Dopravná obsluha je zabezpečená 1.500 fyzickými zastávkami.

Dopravný podnik prešiel v roku 2016 dynamickým vývojom. Cestujúca verejnosť od začiatku roka výraznejšie pocítila zvýšenie miery zapojenia výkonov Dopravného podniku do Integrovaného dopravného systému Bratislavskej integrovanej dopravy, ktorý zo svojho dlhodobého pilotného projektu dosiahol všeobecnú a rutinnú úroveň. Okrem tarifnej integrácie všetkých dopravných módov na území mesta zjednotil a spravil verejnú dopravu prístupnejšiu pre všetkých obyvateľov kraja. Ďalšou zmenou, ktorú mohli pocítiť naši zákazníci využívajúci cestovné tarify na jednotlivé jazdy, bolo zavedenie elektronického cestovného lístka na dopravnej karte, čo priniesol okrem komfortu aj zlacnenie cestovného v tejto forme oproti „papierovému“ lístku.

Mestské zastupiteľstvo Hlavného mesta SR Bratislava na svojom marcovom rokovaní jednomyselne schválilo zavedenie 100%-ných zliav pre držiteľov preukazov ŽZP, účastníkov protikomunistického odboja a politických väzňov a držiteľov diamantovej Janského plakety. Poslanci podporili zámer primátora Iva Nesrovňala. Dočasné platenie cestovného pre už spomínané skupiny súviselo so zavedením Integrovaného dopravného systému.

Obnova vozidlového parku pokračovala aj v tomto roku uvedením do prevádzky 15 kusov električiek a spustením procesu obstarania 90 kusov autobusov. Nové vozidlá svojou nízkopodlažnosťou, klimatizáciou v salóne cestujúcich, ako aj informačným a odbavovacím systémom prinášajú cestujúcej verejnosti zvýšenie komfortu a kvality – približujúc sa cestovaniu na európskej úrovni.

Dôležitým míľnikom bolo spustenie prevádzky električkovej trate do Petržalky cez zrekonštruovaný Starý most.

Dopravný podnik Bratislava dosiahol v roku 2016 kladný výsledok hospodárenia, zisk v objeme 753 tis. EUR, pri výške nákladov 109 479 tis. EUR a dosiahnutých výnosoch 110 232 tis EUR.

Cieľ poskytovať kvalitnú a dostatočne prístupnú mestskú hromadnú dopravu ako nástroja pre trvalo udržateľnú dopravu v meste sa podarilo nasledujúcimi ukazovateľmi:

• Počet prepravených osôb	245 mil. osôb/r.
• Počet liniek (vrátane nočných)	123
• Počet vypravovaných vozidiel	590
• Počet prevádzkovaných autobusov	369
• Počet prevádzkovaných trolejbusov	98
• Počet prevádzkovaných električiek	123
• Objem dopravných výkonov	40,9 mil. vlakookilometrov
• Dĺžka prepravnej siete	697,7 km
• Prepravná dĺžka liniek	2398,2 km

12. ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE A REGULÁCIA VÝSTAVBY

V oblasti územného plánovania a usmerňovania stavebnej činnosti sa príslušné útvary hlavného mesta venovali najmä dlhodobým činnostiam a dokumentom:

- Zabezpečovanie dlhodobého procesu obstarávania územnoplánovacej dokumentácie Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy v znení neskorších zmien a doplnkov, zmeny a doplnky 04 v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, vrátane obstarania Správy o hodnotení strategického dokumentu Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
- Prognóza rozvoja (územná prognóza) hlavného mesta SR Bratislavy
- Štúdia prechodu mesta do karpatského masívu
- Štúdia výškovej zonácie mesta
- Štúdia demografického potenciálu mesta Bratislava
- Štúdia zhodnotenia kvality podzemných a povrchových vôd na území Bratislavy
- Štúdia vyhodnotenia kvality ovzdušia v Bratislave s klimatickými zmenami

Územný generel dopravy ako dôležitý strategický dokument schválili poslanci Mestského zastupiteľstva 31. marca 2016. Územný generel dopravy je komplexným podkladom pre rozvoj dopravnej infraštruktúry a zároveň je aj podmienkou Európskej únie pre podporu projektov.

Pripravený generel vychádza z aktuálnych trendov a prístupov k problematike rozvoja dopravy v mestách na základe požiadaviek riadiaceho orgánu (MDVaRR), Európskej komisie a jej poradného orgánu JASPERS, ako aj plánov trvalo udržateľnej mobility navrhnutého pre uspokojenie potrieb mobility osôb, organizácií a podnikateľských subjektov v mestách s prihliadnutím na jeho potreby a potenciál a na zvýšenie kvality života obyvateľov.

Strategický dokument má systematizovať problematiku dopravy vo vzťahu k súvisiacim právnym predpisom, vo vzťahu k aktuálnym celoštátnym, regionálnym a medzinárodným

konceptiám rozvoja dopravy a najnovším trendom v danej oblasti. Cieľom mesta teda je, aby zohľadňoval aj regionálny aspekt dopravy v Bratislave, nielen informácie týkajúce sa organizácie dopravy na území mesta.

13. ZDRAVOTNÍCTVO

Pozícia hlavného mesta z hľadiska koncentrácie zdravotníckych zariadení je špecifická. Nachádzajú sa tu špecializované a veľké pracoviská charakteru ústavov. V posledných rokoch dochádzalo k zvyšovaniu počtu zariadení ústavnej starostlivosti, počtu lekárskeho miest, počet postelí je pomerne stabilizovaný, pričom ich využiteľnosť posledné roky osciluje okolo 70%.

Zariadenia ústavnej starostlivosti s lôžkovou kapacitou sú sústredené v rámci piatich mestských častí, ktoré majú pomerne dobrú polohu (nie sú excentricky umiestnené). Viac ako polovica je koncentrovaná v mestských častiach Ružinov a Nové mesto. Z hľadiska lôžkovej aj ambulantnej starostlivosti treba mať na zreteli odhadované minimálne zdvojnásobenie počtu osôb vo v seniorskom veku v dlhodobom horizonte. Prepočet počtu lôžok a iných ukazovateľov na 1000 obyvateľov stredného stavu je zaťažené chybou vekovej štruktúry, ktorú tento prepočet neberie do úvahy. Aj keď sa chorobnosť a zdravotný stav obyvateľstva bude ďalej zlepšovať, vyššie počty seniorov spôsobia vyšší tlak na poskytovanie dostupnej zdravotnej starostlivosti.

Špecifikom Bratislavy je, že jej zariadenia obsluhujú pacientov celého Slovenska a sú národného významu. Medzi pozitíva možno zaradiť klesajúci počet miest pripadajúci na jedno lekárske miesto klesol tento počet o približne 30% na hodnotu 121 v roku 2007. Avšak v Bratislave ako už bolo spomenuté, je táto hodnota zaťažená značne nadregionálnou obslužnosťou niektorých pracovísk (napríklad Národný ústav srdcových a cievnych chorôb). Bratislava poskytuje nadpriemernú výučbovú základňu pre SZU a LF UK.

14. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Bratislava sa pripravuje na zmenu klímy je názov projektu pilotnej aplikácie opatrení v oblasti zadržiavania zrážok v urbanizovanom prostredí.

Cieľom a zámerom projektu je zvýšenie pripravenosti hlavného mesta na negatívne dopady zmeny klímy. Zmena klímy sa bude prejavovať hlavne v očakávanom zvýšení teploty, vlnách letných horúčav, dlhých období sucha, ktoré sa budú striedať so zrážkami búrkového charakteru. Rovnako je potrebné pripraviť sa aj na ďalšie extrémny vo forme privalových dažďov s možnosťou lokálnych povodní, víchric, veterných smrští a snehových kalamít.

Bratislava má vypracovanú a schválenú Stratégiu adaptácie na zmenu klímy a uvedený projekt prakticky prispieva k jej napĺňaniu. Projekt má 9 partnerov. Okrem prijímateľa, ktorým je hlavné mesto, sa projektu zúčastňujú: MČ Nové Mesto, MČ Petržalka, Mestské lesy v Bratislave, COWI (partner z Nórska), Bratislavské regionálne ochranné združenie (BROZ), Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., Mestský výbor Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny, Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave.

V rámci tohto projektu boli realizované na sadové práce na Hlavnom a Františkánskom námestí ako aj letecké termodynamické snímkovanie vybraných koridorov mesta. Taktiež sa pripravovali projektové dokumentácie (Rybníky, Hlavné a Františkánske námestie, parčík Svoradova), na posudok statika a rozpočet (Dom seniorov Archa) a na stavebné úpravy na Hlavnom a Františkánskom námestí.

Hlavné mesto v roku 2016 poskytovalo špecializované bezplatné poradenstvo v oblasti hospodárenia so zrážkovými vodami v rámci projektu „Bratislava sa pripravuje na zmenu klímy“.

Základným princípom poradenstva je podporiť také riešenia spôsobu odvodnenia na

pozemku, ktorého podstatou je riešiť zrážkovú vodu tam, kde spadne a vracať ju späť do prirodzeného kolobehu vody. Takto sa napodobnia prirodzené odtokové charakteristiky územia pred jeho urbanizáciou. Má to nesmierny význam pre zachovanie kvality života v sídlach, osobitne v súvislosti s očakávaným negatívnym vplyvom zmeny klímy.

Poradenstvo v oblasti hospodárenia so zrážkovou vodou nadväzuje na poradenstvo pri obnove obytných budov, počas ktorého tím odborníkov konzultoval a odporúčal optimálne formy obnovy objektov vzhľadom na ich technický stav, vek, okolie, finančné možnosti majiteľov a podobne.

14.1. Mestská zeleň

Hlavné mesto sa stará o bežmála 200 hektárov zelených, trávnatých plôch, pričom jedným z najcennejších území je chránený areál Horského parku. Z rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy bolo v roku 2016 na údržbu zelene vynaložených 3 milióny eur.

Veľká časť finančných prostriedkov bola použité na zabezpečenie kosenia cestnej zelene v celkovej ploche 2 milióny m². Boli vykonané orezy a výruby stromov z dôvodu bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, orez kríkov a živého plotu v počte 2 – 3x za sezónu, okopávanie štvorcov stromov, nákup, výsadba, údržba a zalievanie letničiek v mobilnej zeleni – kvetináče, kvetinová výzdoba na stĺpoch verejného osvetlenia. Boli zalievané novovysadené stromy, kríky, živé ploty a trávnaté koberce, zabezpečený nákup mulčovacej kôry do štvorcov stromov v MČ Staré Mesto. Bola vykonaná výsadba trávnik a živého plotu na Mýtnej ulici. Zo zdrojov SK PRES bola vykonaná výsadba trávnik na Spojnej ulici.

Zo zdrojov SK PRES boli tiež vynaložené finančné prostriedky v sume 453,7 tis. eur najmä na údržbu zelených plôch mesta, zabezpečenie samozavlažovacích nádob rastlín.

V rámci projektu revitalizácie verejných priestranstiev bolo na rekonštrukciu detských ihrísk vynaložená suma 82,1 tis. eur

14.2. Nelegálne grafity

Hlavné mesto na konci roka 2015 zakúpilo prístroj na odstraňovanie grafitov, s cieľom operatívnejšie odstraňovať nevkusné nápisy z verejných priestorov, kam nepatria. Mesto tak bude môcť vo vlastnej réžii pravidelne a operatívne odstraňovať grafity, ktoré znehodnocujú dôležité verejné priestory.

Mesto začne vo svojej réžii grafity odstraňovať z budov základných umeleckých škôl a centier voľného času, následne bude pokračovať na ďalších budovách v správe hlavného mesta. Súkromným vlastníkom nehnuteľností zasa pomáha mesto s odstraňovaním nelegálnych grafitov finančným príspevkom, ktorý je možné použiť nielen na samotné odstránenie grafitov, ale napríklad aj na antigrafitový náter.

14.8. ZOO Bratislava

Cieľom už 56-ročného fungovania Zoologickej záhrady hlavného mesta je najmä zvýšiť záujem verejnosti o záchranu ohrozených druhov živočíchov, neustále vytvárať vhodné prostredie pre odpočinok, výchovu a vzdelávanie obyvateľov a návštevníkov Bratislavy. Návštevnosť ZOO sa podarilo zvýšiť oproti roku 2015 z 290 500 osôb na 310 121 osôb. V roku 2016 ZOO Bratislava chovala 968 živočíchov zo 174 druhov.

15. HOSPODÁRENIE HLAVNÉHO MESTA

15. 1. Hospodárske výsledky mesta

Za rok 2016 sa dosiahli celkové príjmy rozpočtu vrátane finančných operácií 299 mil. eur, pričom realizované výdavky boli na úrovni necelých 273 mil. eur. Celkové hospodárenie mesta dosiahlo v roku 2016 prebytok 26 mil. eur.

Záverečný účet hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016, vykazuje nasledujúce ukazovatele:

- **v bežnom rozpočte**
 - príjmy 269 437 147,94 Eur
 - výdavky 246 241 732,69 Eur
 - prebytok 23 195 415,25 Eur
- **v kapitálovom rozpočte**
 - príjmy 23 328 022,61 Eur
 - výdavky 21 695 256,42 Eur
 - prebytok 1 632 766,19 Eur
- **finančné operácie**
 - príjmové 6 297 235,79 Eur
 - výdavkové 5 000 000,00 Eur
 - prebytok finančných operácií 1 297 235,79 Eur
- Prebytok rozpočtového hospodárenia po vylúčení finančných operácií vykázaný v záverečnom účte hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016 vo výške 24 828 181,44 Eur.
- Celkový prebytok hospodárenia vykázaný v záverečnom účte hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016 v sume 26 125 417,23 Eur.

Výsledné zúčtovanie finančných vzťahov k mestským organizáciám hlavného mesta SR Bratislavy a hlavným mestom SR Bratislavou založeným spoločnostiam, ktorým boli poskytnuté prostriedky z rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy v roku 2016 a finančné usporiadanie celkového hospodárenia hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016 s prebytkom pre účely tvorby peňažných fondov vo výške 25 714 890,83 Eur.

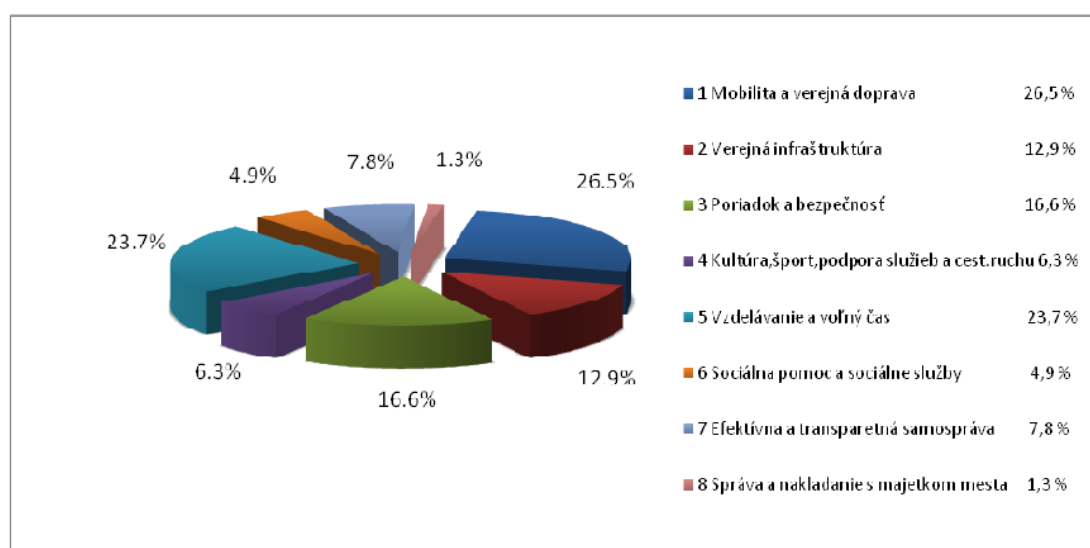
Prídel prebytku rozpočtového hospodárenia hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016 pre účely tvorby peňažných fondov nasledovne:

- do rezervného fondu 25 331 560,23 Eur
- do fondu rozvoja bývania 169 714,93 Eur
- do fondu statickej dopravy 77,50 Eur
- do fondu na podporu rozvoja telesnej kultúry 213 538,17 Eur

Záverečný účet hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy za rok 2016 obsahujúci informácie o rozpočtovom hospodárení bol schválený mestským zastupiteľstvom dňa 29.6. 2017 uznesením č. 884/2017. Celý dokument je zverejnený na webstránke tu:

<https://zastupitelstvo.bratislava.sk/data/att/18226.pdf>

Štruktúra bežných výdavkov podľa programovej štruktúry:

v eur					
Pro-gram	Názov programu	Schválený rozpočet na rok 2016	Upravený rozpočet na rok 2016	Skutočnosť za rok 2016	% plnenia stl.3/2
		1	2	3	4
1	Mobilita a verejná doprava	64 825 000	65 779 691	65 252 489	99,2
2	Verejná infraštruktúra	21 112 729	32 877 454	31 682 563	96,4
3	Poriadok a bezpečnosť	40 482 942	41 323 440	40 781 323	98,7
4	Kultúra, šport, podpora služieb a cestov. ruchu	14 464 638	15 475 582	15 475 581	100,0
5	Vzdelávanie a voľný čas	51 547 920	58 481 621	58 334 868	99,7
6	Sociálna pomoc a sociálne služby	12 309 393	12 340 905	12 090 514	98,0
7	Efektívna a transparentná samospráva	21 598 612	22 192 400	19 323 885	87,1
8	Správa a nakladanie s majetkom mesta	3 115 550	4 424 254	3 300 510	74,6
PROGRAMY CELKOM		229 456 784	252 895 347	246 241 733	97,4

15.2. Hodnotiaca správa o plnení rozpočtu

V rámci základného zhodnotenia výsledkov rozpočtového hospodárenia za rok 2016 je možné konštatovať, že stabilizácia rozpočtu úspešne pokračuje. Zároveň sa v roku 2016 významne podporil aj ďalší rozvoj a zvyšovanie kvality služieb a verejného prostredia hlavného mesta SR Bratislava. Je možné zhodnotiť hlavne pozitívny medziročný nárast vyšších výdavkov do verejnej infraštruktúry (cesty, zeleň, čistota), do výdavkov na podporu kultúry, športu a služieb cestovného

ruchu a opravy pamiatok, výdavkov na vzdelávanie a sociálnu pomoc a služby. V roku 2016 sa začali pripravovať projekty z oblasti dopravy a dopravnej infraštruktúry na rozvoj a modernizáciu radiál, ktoré sú spolufinancované zo zdrojov Európskej únie. Hlavné mesto SR Bratislava v druhom polroku 2016 bolo hostiteľským mestom predsedníctva SR v EÚ. Jedným z hlavným cieľov rozpočtu bolo zabezpečiť dôstojnú reprezentáciu hlavného mesta, čo sa aj podarilo. Celkové hospodárenie mesta dosiahlo v roku 2016 prebytok 26 125,4 tis. eur.

15.3. Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu

Mestský kontrolór HMSR Bratislavy podáva stanovisko k vybraným častiam záverečného účtu z hľadiska dodržania:

- zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
- zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami hl. mesta Bratislavy a nakladaním s majetkom mesta.

V súvahe za 2016 mesto bilancovalo majetok formou aktív a pasív (ich zdrojov krytia) v peňažnom vyjadrení. Zostavovalo z časového hľadiska riadnu súvahu, z hľadiska ďalších účtovných jednotiek aj konsolidovanú súvahu, a to v súlade so zákonom č. 431/2004 Z.z. o účtovníctve. Z dlhodobého hľadiska je možné konštatovať, že mesto zlepšuje procesy v oblasti financií, ale najmä účtovníctva a podáva presnejší a vernejší obraz o jeho majetku, než tomu bolo v ostatných rokoch.

V súlade s Rámcovou dohodou o audite bol vykonaný zákonný audit účtovnej závierky, ktorý spoločnosť Deloitte Audit s.r.o (Deloitte) odovzdala mestu dňa 5.6.2017. Výsledkom auditu je konštatovanie, že až na citácie v podmienenom názore účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie mesta a výsledku hospodárenia podľa zákona o účtovníctve.

15.4 Financie na predsedníctvo EU

Na finančné zabezpečenie potrieb súvisiacich s prípravou a priebehom predsedníctva Rady Európskej únie v hlavnom meste SR v Bratislave bolo vládou SR prijaté uznesenie č. 704/2015 a materiál, ktorým boli schválené vybrané aktivity - v oblasti opravy komunikácií, revitalizácie verejných priestranstiev, čistoty a zelene, opravy kultúrnych, pamiatkovo chránených objektov a budov mesta, marketingu, komunikácie a kultúry.

Na financovanie uvedených projektov hlavné mesto prijalo granty spolu v sume 14 000 tis. eur od štátnych akciových spoločností – 12 000 tis. eur od Slovenského plynárenského priemyslu, a.s., 500 tis. eur od TIPOSu, národnej lotérieovej spoločnosti a.s., 200 tis. eur od Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a.s., 1 000 tis. eur od Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s., 200 tis. eur od Slovenskej konsolidačnej, a.s., 70 tis. eur od EXIMBANKY SR, 30 tis. eur od Slovenskej pošty, a.s.

15.5 Zadlženosť mesta

Ukazovateľ zadlženosti hlavné mesto SR Bratislava v roku 2016 dodržiavalo v zmysle § 17 ods. 6 písm. a), b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zмене a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Hlavné mesto SR Bratislava vrátane jeho rozpočtových organizácií k 31.12.2016 evidovalo krátkodobé záväzky voči dodávateľom v sume 2 118 636 eur (bilancia pasív na strane č.212), pričom záväzky hlavného mesta boli v sume 1 897 963 eur (v tom boli záväzky voči dodávateľom po lehote splatnosti v sume 487 471 eur) a záväzky rozpočtových organizácií boli v sume 220 673 eur. Oproti stavu 8 236 714

eur k 31.12.2015 bol vykázaný celkový pokles krátkodobých záväzkov hlavného mesta vrátane jeho rozpočtových organizácií voči dodávateľom v sume 6 208 078 eur.

15.7 Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

Výkazy individuálnej účtovnej závierky hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016 sú zverejnené v registri účtovných závierok na internetovej adrese:

<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/10882>

Výkazy konsolidovanej účtovnej závierky hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016 sú zverejnené v registri účtovných závierok na internetovej adrese:

<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/10882>

Hospodársky výsledok za 2016 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

Výkaz ziskov a strát hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016 je zverejnený v registri účtovných závierok na internetovej adrese:

<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/5704073>

Výkaz ziskov a strát za konsolidovaný celok hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2016 je zverejnený v registri účtovných závierok na internetovej adrese:

<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/5872578>

Prijaté granty a transfery

Informácie o prijatých grantoch a transferoch sú uvedené v Záverečnom účte hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy za rok 2016, ktorý je zverejnený na stránkach mesta:

http://bratislava.sk/assets/File.ashx?id_org=700000&id_dokumenty=11054332

Poskytnuté dotácie

Informácie o poskytnutých dotáciách sú uvedené v Záverečnom účte hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy za rok 2016, ktorý je zverejnený na stránkach mesta:

http://bratislava.sk/assets/File.ashx?id_org=700000&id_dokumenty=11054332

16. MESTSKÁ POLÍCIA

Mestskú políciu tvorí päť okrskových staníc, Stanica zásahu PCO, Stanica jazdeckej polície a kynológie s celomestskou pôsobnosťou, sekretariát, vnútorno-organizačné oddelenie a ekonomické oddelenie. Mestská polícia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zamestnáva najväčší počet príslušníkov obecnej polície z celkového počtu príslušníkov obecných polícií (takmer 11%).

Dňom 30. 09. 2016 ukončil svoje pôsobenie na základe vlastnej žiadosti na poste náčelníka mestskej polície Mgr. Peter Krajíček a od 01. 10. 2016 bol poverený vedením mestskej polície Ing. Ivan Lechner. K 31. 12. 2016 mala mestská polícia celkom 305 (306) zamestnancov.

16.1. Činnosť mestskej polície

Mestská polícia hlavného mesta plnila úlohy v súlade so zákonom č. 564/1991 Zb. o obecnej

polícii v znení neskorších predpisov, podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných nariadení (VZN) vydaných v pôsobnosti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, alebo v pôsobnosti jednotlivých mestských častí v rámci hlavného mesta.

Vedenie mestskej polície vlastné úlohy zameralo predovšetkým na zlepšovanie a skvalitňovanie celkovej činnosti, zefektívnenie priameho výkonu služby a na promptné riešenie vzniknutých problémov.

Pre naplnenie stanovených cieľov a plnenia úloh mestská polícia spolupracovala najmä s príslušnými okresnými riaditeľstvami Policajného zboru, záchrannými a zdravotnými zložkami, so štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy a samosprávou.

Počas roku 2016 sa na všetkých činnostiach, plnení úloh, na dosiahnutých výsledkoch a na preventívnych aktivitách podieľalo šesť výkonných útvarov – päť okrskových staníc mestskej polície (Staré Mesto, Ružinov, Nové Mesto, Dúbravka a Petržalka) a Stanica jazdeckej polície a kynológie. Špecifické a podporné činnosti zabezpečovali funkčné útvary – centrálny dispečing, ekonomické oddelenie a vnútoro-organizačné oddelenie.

Aj pre mestskú políciu bol rok 2016 významný z pohľadu zabezpečenia úloh na úseku verejného poriadku, nakoľko Slovenská republika v druhej polovici roka predsedala Rade Európskej únie. Nosná časť podujatí a sprievodných akcií počas konania SK PRES 2016 bola orientovaná na Staré Mesto (Reduta, Bratislavský hrad, historická budova NR SR, hotel Bôrik, Nová budova SND), preto bol výkon služby v Starom Meste posilnený počas celého obdobia predsedania policajtní z o všetkých staníc. Rovnakú pozornosť sme venovali zabezpečovaniu verejného poriadku počas väčších akcií napr. „Dúhový pride 2016“, protestu proti islamizácii Európy, 7. Európskemu samitu regiónov miest a obcí, pričom v bezpečnostných opatreniach a vo zvýšenom výkone služby v rámci zabezpečenia verejného poriadku policajti odslúžili takmer 29 000 h a v ostatných opatreniach viac ako 28 000 h.

Mestská polícia tiež zintenzívnila preventívno-vzdelávaciu činnosť na úseku ohrozených kategórií občanov (seniori a školská mládež), najmä prednáškové aktivity zamerané na témy bezpečnosť seniorov, „grafity“ a taktiež výučbu dopravnej výchovy na materských a základných školách

16.2. Mestský kamerový systém

Kamerový systém bol využívaný pri dohľade nad bezpečnosťou a verejným poriadkom na území hlavného mesta a zároveň nainštalované kamery pôsobili preventívne.

Umiestnenie kamier a ich prevádzka bola v súlade s platnými právnymi predpismi, vrátane umiestnenia upozornení o monitorovanom priestore na všetkých vstupoch do monitorovaných priestorov.

V priebehu roka 2016 pokračovala digitalizácia kamerového systému. K 31. 12. 2016 mala mestská polícia k dispozícii 128 kamier, z toho bolo 120 digitálnych a 8 analógových kamier. Ďalších 10 kamier sa technicky pripravuje do prevádzky.

Prostredníctvom kamerového systému bolo zistených na okrskových staniciach 1 611 udalostí. Zistené udalosti súviseli najmä so statickou dopravou v 1 502 prípadoch.

Udalosti zistené kamerovým systémom boli riešené blokovou pokutou v 555 prípadoch v sume 7 480 €, napomenutím v 208 prípadoch, oznámením príslušnému orgánu v 824 prípadoch, do objasňovania prešlo 16 prípadov.

Výstupy z kamerového systému boli využívané mestskou políciou pri objasňovaní priestupkov a tiež orgánmi činnými v trestnom konaní pri odhaľovaní, objasňovaní a dokumentovaní trestnej činnosti. Na základe dožiadania v 255 prípadoch bol vyhotovený záznam pre účely trestného konania a objasňovania priestupkov.

17. SPOLOČENSKÝ ŽIVOT V METROPOLE

17.1 Najvýznamnejšie verejné kultúrne podujatia:

Bratislavský Bál – 15. ročník,

Plesovú sezónu v Bratislave už tradične uzatvára Bratislavský bál. Toto významné reprezentačné podujatie hlavného mesta, pod záštitou primátora hlavného mesta sa uskutočnilo Bratislava 1. februára 2016 - Aj tento rok patrilo vyvrcholenie plesovej sezóny Bratislavskému Bálu, druhému najprestížnejšiemu mestskému plesu, ktorý je prístupný aj širokej verejnosti. V sobotu 30. januára zabávajúci hostia zaplnili priestory bratislavskej Reduty do posledného miesta. Okrem tuzemských hostí zavítali aj hostia z Maďarska a Českej republiky. Tohtoročný výročný XV. ročník bálu opäť potvrdil povest prestížnej udalosti, ktorá oživila tradície späť s Bratislavou.

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko, organizátor a dramaturg bálu, zaviedol viacero prvkov, ktorými sa bál odlišuje od komerčných plesov. Bál je originálny osobitou kombináciou historických tradícií s noblesou súčasnej doby.

V bálovom programe nechýbal Tanec novicov a novíciek, ktorým boli mladé páry uvedené do spoločnosti. Už 13. rok je súčasťou Bratislavského Bálu obľúbené ocenenie Cena Júliusa Satinského – Bratislavská čučoriedka. Cena pomenovaná na počesť herca, komika, spisovateľa, dramatika a bratislavského patriota po Júliusovi Satinskom, vyzdvihuje dve osobnosti, ktoré sa významným a užitočným spôsobom pričínili o lepší obraz Bratislavy. Laureáti boli do poslednej chvíle zahalení tajomstvom. V kategórii Osobnosť získal ocenenie Marián Labuda, slovenská legenda divadelnej a filmovej scény. Za vytvorenie bratislavského Dobrého trhu a koncept oživenia ulíc a dvorov starej Bratislavy získali ocenenie aktivistky Barbara Zavorská a Illah van Oijen.

Bratislava pre všetkých 2016

Mesto Bratislava opäť otvorilo svoje brány verejnosti. Počas podujatia Bratislava pre všetkých, ktoré sa konalo od 22. do 24. apríla, mesto a jeho organizácie pre návštevníkov pripravili množstvo podujatí. Tradícia podujatia sa datuje od roku 2004 a viaže sa na sviatok Sv. Juraja. Mesto si v tomto čase pripomína svoje dejiny, keď si v minulosti mešťania podľa mestských privilégií mohli na deň svätého Juraja (24. apríla) slobodne voliť richtára a svojich zástupcov. To sa spájalo s oslavami, ale aj s neformálnymi stretnutiami zástupcov radnice s obyvateľmi kráľovského mesta.

Počas týchto dní sa pre všetkých Bratislavčanov a návštevníkov mesta otvárajú priestory mestských inštitúcií – múzeí, galérií, knižníc a iných atraktívnych miest. Verejnosť sa mohla pozrieť i do kancelárie primátora a viceprimátorov. Pri tomto podujatí veľkú úlohu zohráva aj jeho edukačný význam, budovanie lokálpatriotizmu a prihlásenie sa obyvateľov mesta k jeho histórii, súčasnosti, pamiatkam a kultúre.

Už na samotnom odpečatení mestských brán pod Michalskou bránou a slávnostného pochodu mestom sa zúčastnili stovky ľudí. Primaciálny palác ako sídlo primátora Bratislavy otvoril svoje brány pre verejnosť v sobotu 23. apríla od 10.00 do 18.00 hod. Do kancelárie primátora zavítalo približne 7 000 návštevníkov, ktorí sa prišli aj osobne pozdraviť a porozprávať s primátorom Ivom Nesrovnalom a jeho námestníkmi na témy, ktoré ich zaujímali. Okrem pracovných priestorov vedenia mesta si verejnosť mohla prezrieť aj reprezentačné priestory s obrazárňou, unikátnymi gobelínmi a vypočuť koncerty detí základných umeleckých škôl v Zrkadlovej sieni, ktorá sa v ňom nachádza.

Veľkého záujmu verejnosti sa dočkali tvorivé sobotné detské dielne základných umeleckých škôl a centier voľného času na Hlavnom námestí. Rovnako tak si mohli malí návštevníci vyskúšať, ako sa sedí v zbernom smetiarskom vozidle OLO, ktoré stálo priamo pred Primaciálnym palácom a na "jazdu" v ňom sa doslova stálo v radoch.

Mimoriadnej pozornosti sa už tradične dostalo Zoologickej záhrade, kedy víkendové počty návštevníkov prevyšovali číslo 20 000. Aj Dobrý trh na Jakubovom námestí, kde malo tento rok mesto svoj prezentačný stánok, praskal v sobotu vo švíkoch. Tematické prehliadky s podtitulom „Turistom vo vlastnom meste“ aj napriek chladnému počasiu zaznamenali pozoruhodnú účasť návštevníkov - za oba dni ich navštívilo cca 1 000 ľudí.

Návštevnosť Múzea mesta Bratislavy spolu s jeho všetkým tematickými múzeami v historickom centre mesta vrátane hradu Devín presiahla hranicu 25 000 osôb, nemalej pozornosti sa tešili aj kultúrne vystúpenia v Mestskom divadle P. O. Hviezdoslava.

Maximálne vyťažené boli historické vozidlá Dopravného podniku Bratislavy (2 historické električky, 2 historické autobusy, 1 historický trolejbus), ktoré po meste bezplatne premávali, rovnako ako aj vyhlídkové plavby po Dunaji.

Milovníci koní si prišli na svoje počas dostihového dňa na závodisku v petržalskom Starom háji, kam prišlo v nedeľu približne 2 000 ľudí. Lesníckych dní v areáli Partizánskej lúky sa v nedeľu v bratislavskom lesoparku zúčastnilo viac ako 5 000 ľudí.

Slovenská metropola myslela aj na športovo naladených občanov, ktorí mohli počas víkendu bezplatne využiť služby zariadení STaRZ-u (plavárňí, štadiónov, verejných ihrísk a športovísk, posilovní). A bolo ich dosť - okolo 2 000 občanov, prevažovali muži.

13. ročník podujatia Bratislava pre všetkých s celkovou návštevnosťou približne 104 000 osôb potvrdil, že aj napriek pomerne nepriaznivému počasiu sa teší stále rovnakej obľube a o bližšie spoznávanie mesta a činnosti mestských organizácií a inštitúcií je každoročný záujem. Bratislava tak môže začať chystať program na nadchádzajúci ročník.

Cena primátora hlavného mesta

Cena primátora Bratislavy je najvyššie samosprávne ocenenie, ktoré sa od roku 1992 udeľuje Bratislavčanom, ktorí sa významným, ale nezištným spôsobom zaslúžili o občiansky, kultúrny, spoločenský či športový rozvoj hlavného mesta a spoločnosti. Nositeľom Ceny primátora hlavného mesta sa môže stať každý obyvateľ Bratislavy, ktorý vo svojom odbore celoživotným dielom prispel výnimočným spôsobom k dobru a blahu Bratislavy a Bratislavčanov.

Ocenení laureáti získajú bronzovú sošku Rytiera Rolanda, ochrancu mestských práv a výsad. Od roku 1993 bolo primátorom Bratislavy ocenených celkom 107 osobností, ktorých životná cesta je spojená s hlavným mestom Slovenskej republiky.

Aj v r. 2016 sa tak oceňovanie konalo tradične v rámci dní otvorených dverí samosprávy 22. apríla.

Cenu primátora Bratislavy na rok 2016 získali tri Bratislavčanky a jeden Bratislavčan:

Viera Schoberová - za dlhoročnú obetavú starostlivosť a nezištnú pomoc ľuďom v núdzi a ťažkých životných situáciách.

Mgr. Iveta Gályová - za celoživotný prínos pre rozvoj športovej výchovy a propagáciu zdravého životného štýlu medzi Bratislavčanmi

Komisárka JUDr. Eva Dohnalová - za jej dlhoročnú a obetavú aktívnu službu v radoch Mestskej polície hl. mesta SR Bratislavy.

Prof. Juraj Hatrík - za významný prínos pre rozvoj umeleckého vzdelávania v oblasti hudby a rozvoj kultúrneho života Bratislavy.

Bratislavský majáles

Bratislavský majáles je mestským festivalom otvoreným pre širokú verejnosť. **V poradí deviaty ročník sa bude konať počas troch dní od štvrtka 5. mája do soboty večera 7. mája 2016 v tradičnom priestore Tyršovho nábrežia na pravom dunajskom brehu. Majáles ponúkal niekoľko hodín živých koncertov, ale aj celý rad sprievodných podujatí, z ktorých viaceré sú neodmysliteľnou súčasťou festivalu už od jeho vzniku v roku 2008.**

Koncertné finále festivalu zverili organizátori dvom skupinám, bez ktorých si dnes nemožno predstaviť azda žiadny hudobný festival na Slovensku – **Polemic a Hex**. Obe skupiny hrajú (už niekoľko rokov) v životnej forme, ich play listy sú plné pesničiek, ktorých slová zaručene pozná väčšina publika a preto sú zárukou výbornej nálady.

Súčasťou tohtoročného Bratislavského majálesu budú opäť viaceré sprievodné akcie. Kreatívny trh **Májový džem** priniesol v tomto roku ešte viac možností prezentácie slovenského handmade umenia, dizajnu, módy, DIY či dobrého jedla. **Svoj stan má tradične aj Café Európa** – ideálny priestor na diskusiu o témach, ktoré sa týkajú jednotlivca, ale majú európsky rozmer. Súčasťou bola aj výstava historických fotografií “130 rokov zásobovania Bratislavy pitnou vodou”. Vyvrcholením festivalu bola takmer desaťminútový ohňostroj s hudobnou kulisou na motívy slávneho valčíka od Johana Straussa “Na krásnom modrom Dunaji”, odpaľovaný priamo z plavidla uprostred Dunaja.

41. ročník festivalu Kultúrne leto a Hradné slávnosti Bratislava 2016

Už 41 rokov kultúra v Bratislava neprázdnuje. Od júna do septembra v uliciach mesta prebieha najväčší mestský festival Kultúrne leto a Bratislavské hradné slávnosti 2016. Hlavným organizátorom, producentom a dramaturgom je Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (BKIS). Trojmesačný festival každoročne prináša do ulíc Bratislavy zaujímavé podujatia plné tanca, hudby, výtvarného umenia, ktoré spestrujú letnú atmosféru mesta a ešte omnoho viac.

BKIS v roku 2016 pripravilo resp. sa spolupodieľalo pri príprave takmer 350 programov a podujatí na viac ako 27 scénach mesta. V uliciach privítalo účinkujúcich z 37 krajín sveta. Návštevníkov čakal bohatý program rozdelený do festivalových častí, cyklov, samostatných programov a sprievodných podujatí.

- Festivaly: 18
- Cykly: 41
- Samostatné podujatia: 21
- Výstavy: 3

Výnimočnosť 41. ročníka - PREDSEDNÍCTVO SR v Rade EÚ

Historicky po prvýkrát bude v roku 2016 od 1. júla Slovensko predsedáť v Rade Európskej únie. Pri tejto príležitosti je pripravených niekoľko výnimočných podujatí. Napr. verejný koncert organizovaný Botschaft der Bundesrepublik Deutschland Pressburg k prevzatiu predsedníctva v Rade EÚ Slovenskou republikou pod názvom Das Stabsmusikkorps der Bundeswehr môžu návštevníci vidieť 28. júna.

Novinky Kultúrneho leta 2016

Kultúrne leto a Hradné slávnosti Bratislava majú za sebou 40 rokov fungovania. Okrem tradičných podujatí sa organizátori snažia každoročne priniesť do ulíc mesta aj nové akcie. V roku 2016 to budú divadelné predstavenia Na bratislavských mestských hradbách a nevšedný Folklór na hradbách. Aj keď divadelná sezóna oficiálne v júni končí, divadelné predstavenia venované predovšetkým deťom budú pokračovať v Starej tržnici každú sobotu Na TRHu. Netradičným bude aj koncert z piesní z predstavení Letných shakespearovských slávností Leto so Shakespearom na nádvorí Starej radnice (15. júna 2016). Tento rok je výnimočný aj tým, že si pripomíname 400 rokov od úmrtia Williama Shakespeara.

Rozlúčka s letom

Rozlúčka s letom v nedeľu 11. septembra 2016 bola tohtoročnou novinkou a originálnou bodkou na záver jedného z najobľúbenejších období roka. Na Štúrovu ulicu, Šafárikovo námestie aj Starý most prúdili davy Bratislavčanov, na ktorých čakal pestrý hudobný a zábavný program. Zábava tu bola pre každého – od najmenších po najstarších. Autá a električky nahradili trávnaté koberce a pódia.

Na Štúrovej ulici vystlanej živým trávnikom sa počas podujatia nachádzali pouličné atrakcie, tvorivé dielne pre deti aj dospelých, hudobné vystúpenia na malých klasických scénach či športové exhibície. Návštevníci Starého mosta si zasa mohli užiť jazdu na historických drezinách, ktoré v ten deň „premávali“ na Starom moste a púťali záujem okoloidúcich.

Vianoce v Bratislave 2015

Tradičné vianočné podujatia na Hlavnom námestí, na ktorých sa prezentovali sólisti, skupiny, folklórne zoskupenia, či profesionálni hudobníci a speváci z celého Slovenska. Podujatie začalo slávnostným otvorením vianočných trhov a rozsvietením vianočného stromčeka. Súčasťou boli aj tradičné Vianočné trhy, ktoré sa konali od 17. novembra do 23. decembra 2016 na Hlavnom, Františkánskom a Primaciálnom námestí. Súčasťou bolo opäť klzisko na Primaciálnom námestí, ktoré využívali predovšetkým najmenší návštevníci.

Korunovačné slávnosti 2016

V dňoch 24. - 26. júna 2016 sa v Bratislave uskutočnilo podujatie Korunovačné slávnosti ako spomienka na historické udalosti z obdobia, kedy Bratislava bola hlavným mestom Uhorska a korunovačným mestom. Korunovačné slávnosti 2016 priblížili korunováciu Márie Terézie, ktorá bola korunovaná práve 25. júna 1741. V tomto roku to bolo práve 275. výročie jej korunovácie.

Bratislava sa počas tureckého nebezpečenstva stala hlavným mestom Uhorska a získala výsadu korunovačného mesta. V Dóme sv. Martina v rokoch 1563 až 1830 korunovali desať uhorských kráľov, jednu kráľovnú a osem kráľovských manželiek.

Korunovačné slávnosti v Bratislave patria medzi najväčšie kultúrne podujatia na Slovensku a zážitkovým spôsobom približujú korunovácie 18 kráľov a kráľovien, ktorí boli korunovaní v Bratislave. Okrem obradu korunovácie sa uskutočnili ďalšie sprievodné podujatia ako podujatia na hradbách, korunovačný sprievod, pasovanie rytierov, korunovačná hostina, Festival bratislavskej frankovky modrej a ďalšie. Podujatia mali vysokú návštevnosť a stretli sa s pozitívnym ohlasom u cca 5 000 návštevníkov.

Festival frankovky

Festivalu frankovky je jedným z podujatí bratislavskej samosprávy, ktorým sa snaží oživiť bohaté vinohradnícke a vinárske tradície tohto regiónu. Konal sa v dňoch 24. - 26. júna 2016 na Primaciálnom námestí v Bratislave.

Na 12. ročníku Festivalu frankovky mali Bratislavčania a návštevníci mesta jedinečnú možnosť degustovať typickú bratislavskú Frankovku modrú od viacerých renomovaných bratislavských vinárov: Dušan Žitný, Miloš Máťuš, Karol Križanovič, Rudolf Rakyta, Ivan Holík, Jozef Ščibrány, Ľubica Lednárová, Karol Švec, František Krajčirovič, Róbert Witkovský, Juraj Vladár, Michal Kollár, ako aj vinári z Vajnôr - PD Vajnory alebo Augustín Mrázik z Devína.

Senior roka

Už tradične sa v októbri, ktorý je mesiacom úcty k starším, koná v Bratislave obľúbené podujatie Seniorfest venované starším spoluobčanom. Udeľovanie ceny Senior roka je len jedným z bohatej ponuky kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré mesto v rámci októbrového Seniorfestu pripravilo pre našich seniorov s cieľom podporovať aktívny život seniorov. Slávnostný akt odovzdávania cien organizovaný mestom v spolupráci s Radou seniorov Bratislavy sa uskutočnil v 5. októbri v Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca.

Seniorfest je venovaný starším spoluobčanom. Jeho súčasťou je aj ocenenie angažovanosti starších obyvateľov, ktorí sú ochotní urobiť niečo aj pre Bratislavu. Svojou angažovanosťou dokazujú, že život sa po odchode do dôchodku nekončí. Príkladom toho sú aj štyria ocenení seniori:

Cenu Senior roka na rok 2016 získali:

Magda Chudá z mestskej časti Ružinov za celoživotnú obetavú pomoc iným a v prospech zdravia obyvateľov a za mimoriadnu činnosť pri organizovaní aktívneho života seniorov v Bratislave.

Maja Velšicová z mestskej časti Staré Mesto za celoživotné mimoriadne pôsobenie na poli umenia a humoru pre niekoľko generácií obyvateľov Bratislavy a príkladné pôsobenie v seniorskom veku.

Ján Grexa zo Záhorskej Bystrice za celoživotnú obetavú prácu na poli histórie športu a humoru a za mimoriadnu činnosť pri organizovaní aktívneho života seniorov v Bratislave.

Milan Vároš z mestskej časti Ružinov za celoživotnú obetavú prácu a mimoriadnu publikačnú činnosť v oblasti dejín umenia a prínos pre poznávanie histórie Bratislavy.

Štátny pohreb prezidenta Michala Kováča

Mimoriadnou udalosťou v tomto roku bola aj štátny pohreb prvého prezidenta SR Michala Kováča. V súvislosti s úmrtím bývalého prezidenta vyhlásila vláda štátny smútok. Pohreb sa konal 13. októbra 2016. Hlavné mesto počas tohto dňa na znak štátneho smútku upravilo vlajkovú výzdobu. Úprava vlajkovej výzdoby sa uskutočnila vyvesením štátnej zástavy spoločne s čiernou zástavou.

Svätomartinské oslavy

Svätomartinské dni 10. - 12. novembra 2016 už po deviatykrát oživil tradičnú svätomartinských osláv v hlavnom meste. Podujatie už z minulosti obyvateľia Bratislavy poznajú aj ako Sviatok mladého vína. Rovnako, ako v predchádzajúcich rokoch, sa stali oslavou výsledkov úsilia bratislavských vinárov, v spolupráci s bratislavskou arcidiecézou však mali však aj duchovný rozmer sviatku.

Dni osláv bratislavského mladého vína sa konali od 10. novembra a do 12. novembra na Primaciálnom námestí. Záujemcovia a milovníci vína si tu našli to najlepšie z tohtoročnej ponuky bratislavských vín. V piatok 11. novembra sa začalo požehnanie mladého vína v Kaplnke sv. Ladislava v Primaciálnom paláci ako aj tradičné Svätomartinské bohoslužby v Katedrále sv. Martina.

História vinohradníctva a vinárstva v regióne Bratislavy siaha takmer 3000 rokov do minulosti a dlhé storočia predstavoval ďaleko najvýznamnejší vinohradnícky región Slovenska. Bratislavskí vinári sa tešili veľkej priazni samotnej kráľovnej Márie Terézie, veď v 16. až 18. storočí mala Bratislava najväčšiu výmeru vinogradov a bola najväčším producentom vína na území Slovenska.

Dni Prahy

V dňoch od 10. a 11. decembra 2016 sa v Bratislave uskutočnili Dni Prahy. Ide o divadelný multižánrový festival, ktorý organizuje hlavné mesto Praha za podpory hlavného mesta SR Bratislavy. Záujemcovia si môžu pozrieť klubový večer, koncerty, výstavy či divadelné predstavenia z pražskej dielne.

Silvester 2016

Mesto s partnermi pripravilo pestrý program v závere roka. Silvestrovské oslavy 2016 sa konali na Hlavnom a Hviezdoslavovom námestí. 17. ročník rozlúčky s rokom sa niesol v inovovanom duchu. Nechýbal polnočný ohňostroj na Dunaji. Príchod nového roka v centre mesta očakávalo približne 30.000 návštevníkov.

Novinkou Silvestra 2016, bola nadrozmerná svetelná časomiera na Námestí Ľ. Štúra, ktorá bude odrátavať záverečné sekundy starého roka, kým bude z lode na Dunaji odpálený ohňostroj za hudobného sprievodu Straussovho známeho valčíka „Na krásnom modrom Dunaji“.

„Tentokrát sme sa viac sústredili na využitie nových technológií, aby sme starý rok odprevali, ako sa patrí a nový rok privítali modernejšie a s väčšou parádou a venovali Bratislavčanom jedinečný zážitok, na ktorý sa len tak ľahko nezabúda. Verím, že sa nám to podarilo a do centra Bratislavy sa prídu počas silvestrovskej noci zabaviť desaťtisíce ľudí,“ zdôraznil primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal.

17.2. Zoznam ďalších podporených celomestských verejných podujatí:

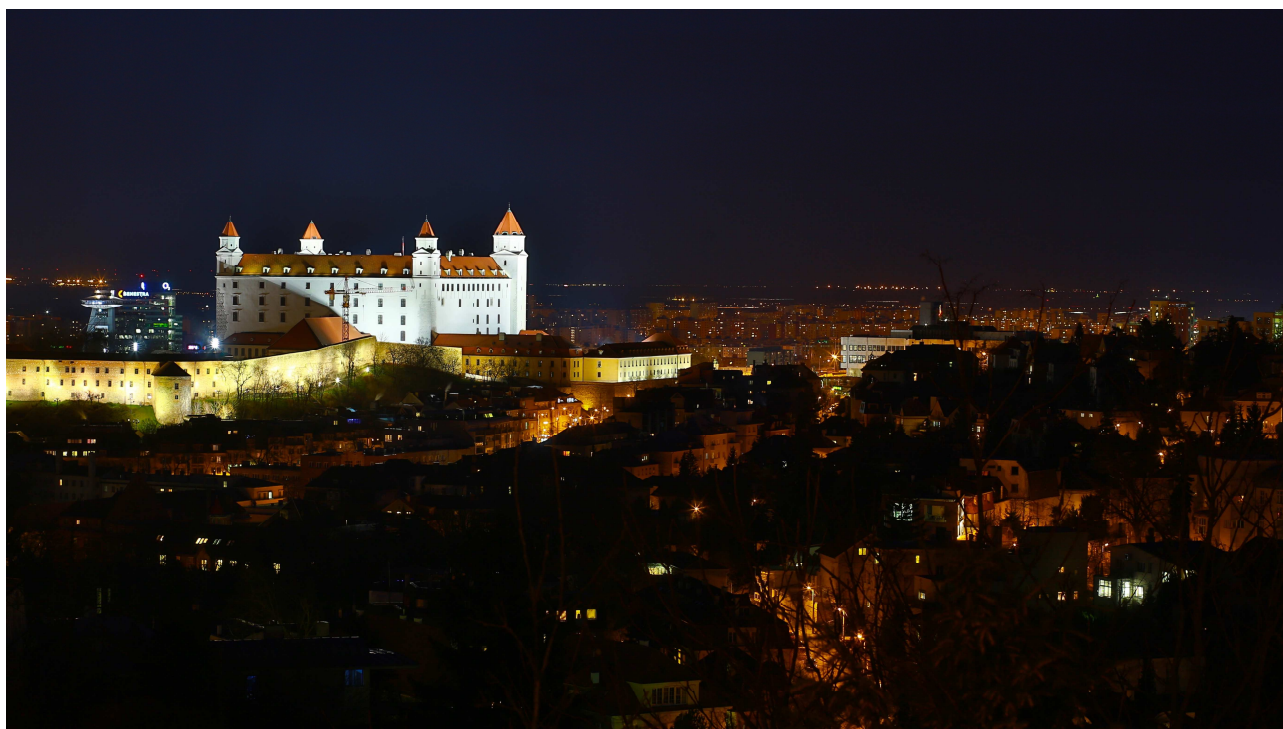
Marketingová podpora na úrovni hlavného mesta bola v roku 2016 poskytnutá takmer 200 podujatiam. V roku 2016 oddelenie zabezpečilo propagáciu a marketing najmä nasledovných podujatí a činností:

Kultúrne leto a hradné slávnosti, Viva Európa - otvárací koncert na Hlavnom námestí, Viva Musica, Davis Cup, Francúzsky deň, Majstrovstvá sveta kadetiek v hádzanej, Škoda Stupava Trophy, Slovenský mládežnícky orchester, Tribute to Freedom, Salón piva v Starej tržnici, Kellys Green Bike Tour, Európsky týždeň mobility, Dni majstrov ÚĽUV, Letná univerziáda, Čítanie mien obetí holokaustu, World Music Festival, Rímske hry, DM ženský beh, BA športujúce mesto, Medzinárodný ekumenický koncert, Festival svetla, Ondrej Nepela trophy, OLO + ZOO, Radničkine trhy, Telekom Night Run, Seniorfest, CEZAAR, koncert Sima Marthausová, Bratislava v pohybe, Bitka pri Lamači, Biela noc, Akadémia & VAPAC - veľtrh štúdia a kariéry, výstava talárov a insígnií, Konferencia ZEBRA, Jazzové dni, Slovak Press Photo, Slovenské slávnosti, Peugeot Slovak Open, Študentský beh, Olimpiáda, Ars Poetica, NuDance Festival, United Movement urban festival, koncert Richard Muller, Lucia Bíla, Veľká cena Bratislavy v krasokorčuľovaní, Konferencia Mice Day, Urban market, Dobrý trh, Koncert Vianoce v Bratislave, Vianoce, Silvester v meste, Bratislavský cross, Silvestrovský beh, Ples v opere, GMB – výstava Koloman Sokol, Otvorenie bežeckej sezóny, Premiéra divadelnej hry Pravda, Majstrovstvá Európy v krasokorčuľovaní, What City konferencia, Bratislavský bál, Zimný festival jedla, Fed Cup I. kolo SVK – AUS, Juan Diego Florez, Profesia Days, Gala Italia, Fifty, Febio fest, GMB Rudolf Fila, ČSOB Bratislava maratón, What city, Visegrad Film Forum, Fed cup II. Kolo, Národný beh Devín, Deň Narcisov, Týždeň slovenského filmu, Globsec, Fjuzn, Dobrý trh, Anasoftlitera, Bratislavský majáles, Saleziánske športové hry, Deň Európy v Bratislave, New Drama festival, Ekotopfilm, Food Revolution Day, Obliehanie Bratislavy Napoleonom, 5. ročník štafetových behov Volkswagen Slovakia run and fun, Od Tatier k Dunaju na bicykli, Dni architektúry a dizajnu, Letné športové prázdniny, Ba inline, Naprieč Moravou a Slovenskom na bicykli so sklerózou multiplex, Urban Market, Dni energie na Slovensku, BRAK, Týždeň maďarskej kultúry, Gurmán fest, Víkend parkov a záhrad, MTB maratón, Kde bolo tam bolo, Nájdite sa, AVON pochod, Cirkulart, Korunovačné slávnosti, 12. ročník frankovky modrej a bratislavského vína, Run fest polmaratón, Slnovrat na Dunaji.

17.3. Bratislavská mestská karta

Projekt úspešne pokračuje ďalej v spolupráci zapojených bánk – VÚB, Unicredit, Poštová banka, Sberbank, OTP banka a Slovenská sporiteľňa a hlavného partnera MasterCard. Bratislavskú mestskú kartu v roku 2016 malo aktivovanú už viac ako 60.000 obyvateľov s trvalým pobytom v Bratislave. Takmer polovica z nich ju zároveň využíva ako predplatený cestovný lístok. V nasledujúcom roku čaká kartu najmä adaptácia na Integrovaný dopravný systém. Pokračuje aj systém zliav v mestských organizáciách a v MHD, rovnako aj u komerčných partnerov.

18. MESTSKÉ PAMIATKY

Bratislavský hrad

Národná kultúrna pamiatka Bratislavský hrad je symbolom i dominantou mesta zároveň. Prvé stopy osídlenia pochádzajú z konca mladšej doby kamennej, nachádzajú sa tu pamiatky z doby rímskej aj veľkomoravskej. Hrad prešiel gotickou aj renesančnou úpravou. Po bitke pri Moháči v r. 1526 sa stal sídlom Ferdinanda I. Habsburského (prestavba hradu). Najväčšie zmeny sa udiali počas vlády Márie Terézie (1740 – 1780). Dňa 28. mája 1811 tu vypukol veľký požiar a hrad 150 rokov existoval ako ruina. Obnovy sa dočkal až po druhej svetovej vojne. Časť priestorov slúži na reprezentačné účely Slovenskej národnej rady a prezidenta. Sú tu umiestnené aj expozície Slovenského národného múzea. V bývalej kaplnke sa nachádza koncertná sieň. Po rekonštrukcii v roku 2010 dostal hrad podobu z tereziánskeho obdobia 18. storočia. V rekonštrukcii je aj areál hradu, kde má vzniknúť barokové záhrada a majú byť obnovené pôvodné stavby ako jazdiareň aj zimná záhrada. Citlivou tému je výstavba podzemných garáží a nálezy keltsko-rímskej doby.

Katedrála (dóm) sv. Martina

Kostol s najslávnejšou históriou, kde bolo korunovaných 10 uhorských kráľov, 1 kráľovná a 8 kráľovských manželiek v rokoch 1563 – 1830. Trojlodový gotický kostol je postavený na mieste pôvodného románskeho (dĺžka 69,37 m, šírka 22,85 m, výška 16,02 m). Portál južnej predsiene predstavuje najstaršiu renesančnú architektúru na území Slovenska. Dokladom korunovačnej histórie je dodnes aj kópia uhorskej kráľovskej koruny (300 kg) na vrchole 85-metrovej novogotickej veže, ktorá je uložená na pozlátenom vankúši s rozmermi 2 x 2 m.

Kostol a kláštor františkánov

Prvé zmienky sú zo 70. rokov 13. storočia. Kostol bol vysvätený v roku 1297. Severná dvojposchodová kaplnka sv. Jána Ev. je z 2. polovice 14. storočia. K budove kláštora postavili v 15. storočí gotickú vežu. Po zemetrasení postavili v rokoch 1613-16 novú renesančnú klenbu lode, v roku 1708 pristavili na severnej strane ďalšiu kaplnku (loretánsku) a v polovici 18. storočia vznikla nová západná fasáda; v roku 1897 vymenili hornú časť veže za kópiu (originál v parku v Petržalke). V interiéri lode je na ľavom bočnom oltári gotická pieskovcová socha Piety z I. štvrtiny 15. storočia. Ostatné zariadenie je prevažne z 18. storočia (kazateľnica, obrazy, sochy atď.). Renesančné a barokové epitafy.

Kostol a kláštor klarisiek

Objekty boli postavené koncom 13. storočia, klenbu okolo roku 1375 so súdobou novou svätyňou a po požiari s klenbou z roku 1515. Budovu spustnutého kláštora prestavali v 30. rokoch 17. storočia, za Jozefa II. ju upravili pre školské potreby (kráľovská akadémia, gymnázium, potom univerzitná knižnica), v rokoch 1957-61 ju adaptovali pre Slovenskú pedagogickú knižnicu, kostolnú loď v rokoch 1940 a 1969-71 pre cirkevné múzeum. Vnútorné zariadenie kostola je väčšinou barokové.

Stará radnica

Pôvodne gotická zo 14. a 15. storočia, v renesancii a v baroku prestavovaná a upravovaná (arkády, veža). Budova vznikla spojením troch starších gotických domov (rok 1434), priechod na nádvorie má segmentovú klenbu (rok 1457), portál, nad ním arkier. V roku 1581 pristavali k severnému gotickému krídlu arkádovú chodbu a pripojili ďalší dom; na renesančnej klenbe súdnej siene sú fresky J. Drentwetta (rok 1695) a sluky B. Coratiho-Orsatiho. V 18. storočí upravili schodište a v barokovom slohu nadstavenú vežu (rok 1733). V roku 1867 bol pripojený susedný rokokový Apponyiho palác, v roku 1910 zrútené východné krídlo a v roku 1912 postavený nový spojovací trakt s novogotickou fasádou a novorenesančnými arkádami.

Slovenské národné divadlo

Novú budovu SND navrhli architekti Martin Kusý, Pavol Paňák a Peter Bauer, ktorých architektonický návrh zvíťazil v konkurencii päťdesiatich troch projektov. Budova má sedem podlaží, vyše dvetisíc miestností a tri hlavné scény s kapacitou vyše 1700 návštevníkov, operná a baletná scéna má kapacitu 901 sedadiel, činoherná sála 638 miest, divadelné štúdio 192 miest.

Most Apollo

Most Apollo je umiestnený medzi Starým a Prístavným mostom. Bol postavený v r. 2005 unikátnym spôsobom, vyše 500 metrová konštrukcia bola zmontovaná na brehu rieky a následne otočená naraz pomocou žeriavov a lodí. Most je unikátny aj tým, že časti konštrukcie nezvierajú ani jeden pravý uhol a most nespája dunajské brehy kolmo. V r. 2006 získal ocenenie OPAL Awards v USA. Dĺžka spolu s estakádami je 854 m a šírka 32 m. Koryto Dunaja, preklenuje oceľová konštrukcia dĺžky 231 m v tvare oblúka, ktorého výška je 36m a má 66 závesných lán.

Most Apollo sa stáva príťažlivým objektom v panoráme mesta svojím tvarom, farebnosťou a po zotmení aj efektným osvetlením. Celkové náklady na výstavbu dosiahli takmer 100 mil. eur.

Most Slovenského národného povstania

Most SNP postavený v rokoch 1967-1972 získal označenie najcharakteristickejšia stavba mesta. Autori projektu J. Lacko a. Tesár ho riešili ako zavesený oceľový most na jednom pylóne. Most je 432 m dlhý a 21 m široký. Celková váha oceľovej konštrukcie vrátane pylónu je 7537 ton. Vzhľadom na tvar a rozpätie je ojedinelým pylónovým mostom v Európe, druhý tohto typu na svete. Na vrchole pylónu sa vo výške 86 m nachádza vyhlídková plošina, kaviareň a reštaurácia U.F.O., kedysi Bystrica, ktorá je v jednom ramene pylónu spojená so samotným mostom šikmým rýchlodyťahom a v druhom ramene sa nachádza núdzové schodište so 430 schodmi. V roku 2001 bol most vďaka svojej jedinečnosti vyhlásený za stavbu storočia na Slovensku.

Primaciálny palác

Bol postavený v rokoch 1778-1781 pre ostrihomského arcibiskupa kardinála Jozefa Batthyányiho, primasa Uhorska. Fasáda paláca je v prísne klasicistickom štýle. Štít zdobia alegorické sochy od J. Köglera a F. Prokopa a tiež vázy od J. A. Messerschmidta. Na vrchole tympanónu je kardinálsky erb Jozefa Batthyányiho, prvého obyvateľa paláca. Budovu zdobí model železného klobúka, ktorý má priemer 180 cm a váži 150 kg. V Zrkadlovej sieni bol 26. decembra 1805 podpísaný Bratislavský mier medzi Francúzskom a Rakúskom.

Po odchode arcibiskupského úradu z Bratislavy rozhodlo mestské zastupiteľstvo o kúpe paláca pre potreby mesta v roku 1903. Palác dnes slúži ako sídlo primátora Bratislavy a vedenia mesta. Pozoruhodná Zrkadlová sieň sa využíva na rokovanie Mestského zastupiteľstva, aj na organizovanie koncertov alebo svadieb. V paláci sa tiež nachádza veľmi vzácna zbierka anglických gobelínov (tapisérií) zo 17. storočia, ktorá pochádza z kráľovskej tkáčovne anglického mesta Mortlake. Našla sa len náhodou pri rekonštrukcii v roku 1903 a je to jediná zachovaná zbierka z tejto série. Tvrdí sa, že samotné gobelíny sú drahšie ako celý palác.

Múzeá a galérie

Galéria mesta Bratislavy sídli v troch nádherných palácoch. Mirbachov palác je jednou z najkrajších rokokových stavieb v Bratislave. Nachádza sa tu expozícia stredoeurópskeho barokového maliarstva a sochárstva doplnená o aktuálne výstavy. V Pálffyho paláci je možné vidieť stopy „keltskej“ Bratislavy, gotickú tabuľovú maľbu a plastiku a stredoeurópske umenie 19. storočia. K najpozoruhodnejším dielam súčasnosti patrí objekt Mateja Kréna Pasáž, ale návštevníci si nenechajú ujsť ani tvorbu najvýznamnejších slovenských grafikov svetového významu. V galérii v Primaciálnom paláci okrem vzácných tapisérií sú aj obrazy Bratislavy z minulých storočí.

Expozície Mestského múzea dokladujú našu históriu. Mestské múzeum v Bratislave, založené v roku 1868, sústreďuje cenné artefakty a historické poznatky, ktoré dokumentujú dejiny Bratislavy.

19. VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Ján Albrecht (1919–1996), hudobník

František Babušek (5. 11. 1905–13. 10. 1945), skladateľ a dirigent; tu i zomrel

Ján Nepomuk Batka (4. 10. 1845–2. 12. 1917), hudobný kritik a spisovateľ; tu i zomrel

Ľudovít Batthyány (1807 – 1854), uhorský politik a minister

Ján Andrej Bäumler (21. 2. 1847–4. 2. 1924), botanik

Karol Benyovszky (4. 7. 1886– 1945), publicista a novinár

Juraj Bosák (1933–1987), matematik

Juraj Böck (3. 6. 1822–14. 1. 1874), lekár a prírodovedec; tu i zomrel

Peter Capek (1946–1991), matematik
Jozef Dankó (1829–1895), prepoš v Dóme sv. Martina, profesor vo Viedni
Arpád Degen (31. 3. 1866—31. 3. 1934), uhorský biológ a botanik
Ján Andrej Demián (1770—1845), geograf
Ladislav Dérer (11.12. 1897—28.3. 1960), lekár - internista; tu pôsobil i zomrel
František Dibarbora (1916–1987), herec
Michal Dobrovits (1810–1874), mestský sudca, advokát
Ernő Dohnányi (27. 7. 1877—2. 1. 1960), klavirista a skladateľ
Alexander Dubček (27. 11. 1921 – 7. 11.1992), politik
Peter Dubovský (1972–2000), futbalista
Vladimír Dzurilla (1942–1995), hokejista
Štefan Ladislav Endlicher (26. 6. 1804—28. 3. 1849), botanik
Károly Esterházy (1725 – 1799), biskup
Ján Fadrusz (2. 9. 1859—25. 10. 1903), sochár
Karol Henrich Fuchs (5. 6. 1851—10. 6. 1916), matematik; tu pôsobil aj zomrel
Anton Grassalkovič (1771–1841), gróf
Jozef Greilich (16. 2. 1829—14. 9. 1859), fyzik, optik
Edita Gruberová (* 1946), sopranistka
Hana Hegerová (* 1931), speváčka
František Herbich (14. 11. 1778—17. 10. 1837), hudobný skladateľ
Daniel Hevier (* 1955), spisovateľ
Max Hussarek von Heinlein (3. 5. 1865—6. 3. 1935), rakúsky štátnik, právnik
Pavol Hochschorner (* 1979), vodný slalomár, olympionik
Peter Hochschorner (* 1979), vodný slalomár, olympionik
Dominik Hrbatý (* 1978), tenista
Ivan Hrušovský (1927–2001), skladateľ a pedagóg
Martin Huba (* 1943), herec
Johann Nepomuk Hummel (1778–1837), nemecký klavirista a skladateľ
Michal Hvorecký (* 1976), spisovateľ
Alexander Huščava (4. 1. 1906—9. 8.1969), historik; tu aj pôsobil
Jozef Chudý (asi 1751—4. 3. 1813), kapelník a skladateľ
Dušan Jamrich (* 1946), herec
Tomáš Janovic (* 1937), spisovateľ
Johann Wolfgang Kempelen (23. 1. 1734—26. 3. 1804), konštruktér
František Klein (1898-3.4.1960), anatóm-patológ; tu aj v rokoch 1945-60 pôsobil a zomrel
Franz Kozicz (2. 1. 1864—2. 10. 1900), maliar
Johann Sigmund Kusser (13. 2. 1660—1727), dirigent a skladateľ
Ferdinand Laban (2. 1. 1856—30. 12. 1910), literárny a výtvarný kritik
Rudolf Laban (15. 12. 1879—1. 7. 1958), choreograf
Yehoshua Lakner (1924–2003), izraelský skladateľ
Juraj Lakits (25. 11. 1739—8. 1. 1814), právnik
Gustáv Láng (1839—5. 2. 1869), lekár
Lajos Landerer (1800 – 1854), uhorský typograf
Rudolf Laubner (1856—14. 4. 1939), dirigent a skladateľ; tu i zomrel
Gottfried Leinburg (1825–1893), spisovateľ a prekladateľ
Philipp Lenard (7. 6. 1862—20. 5. 1947), fyzik, nositeľ Nobelovej ceny
Michal Lenhossék (11. 5. 1773—12. 2. 1840), lekár a biológ
Peter Lichtenthal (1780—1853), hudobný skladateľ a teoretik
Ján Lippai (30. 6. 1606—2. 6. 1666), botanik; tu aj pôsobil

Lajos Lóczy (3. 11. 1849—13. 5. 1920), geológ a geograf
Raul Mária Mader (25. 6. 1856—1925), skladateľ a dirigent
Eduard Majsch (13. 10. 1845—31. 5. 1904), maliar
Ján Jakub Maern di Cilano (8. 6. 1687—1. 4. 1777), maliar; tu i zomrel
Karol Otto Maller (10. 1. 1670—9. 4. 1747), lekár; tu i pôsobil v rokoch 1696—1703
Ján Matej Matsko, astronóm (1720–1796)
Johann Kaspar Mertz (1806–1856), rakúsky skladateľ
Ivan Mistrík (1935–1982), herec
Wilhelm Daniel Moller (1642–1712), pedagóg a spisovateľ
Vladislav Müller (1936–1996), herec
Ondrej Nepela (1951–1989), krasokorčuliar
Bohumír Parízek (1920–1979), matematik
Juraj Purkircher (1530—1578), humanista a botanik; tu pôsobil a zomrel
Béla Radnay (1873 – 1923), sochár
Štefan Rakovszky (1838–1891), historik
Jozef Raményi (1. 1. 1891—25. 9. 1956), spisovateľ a literárny historik
Alojz Rigele (8. 2. 1879—14. 2. 1940), sochár; tu aj pôsobil
Franz Floridus (Florián) Romer (9. 4. 1815—8. 3. 1889), archeológ a historik
Jozef Sadler (6. 5. 1791—12. 3. 1849), botanik
Július Satinský, herec, komik, dramatik a spisovateľ (1941–2002)
Franz Schmidt (22. 12. 1874—11. 12. 1939), rakúsky skladateľ
Ján Andrej Segner (4. 10. 1704—5. 10. 1777), fyzik a matematik; tu aj pôsobil
Zdeněk Schneider, matematik (1948–1997)
Rudolf Sloboda (1938–1995), spisovateľ
Samuel Benjamin Sofer (1815 – 1871), bratislavský rabín
Ödön Széchenyi (1839 – 1922), uhorský gróf
Anton Šťastný, hokejista (* 1959)
Marián Šťastný, hokejista (* 1953)
Peter Šťastný, hokejista (* 1956)
Móric Staub (18. 9. 1842—4. 4. 1904), paleontológ
Alfred Tauber, matematik (1886–1942)
Viktor Oskár Tilgner (25. 10. 1844—16. 4. 1896), sochár
Aurel Török (13. 2. 1842—13. 9. 1912), biológ
Pavel Varády (1757—19. storočie), urbanista
Ján Teofil Windisch (16. 8. 1689—1732), lekár
Karol Gottlieb Windisch (28. 1. 1725—30. 3. 1793), geograf a historik
Dežo Ursiny (1947 – 1995), hudobník a skladateľ
Ján František Zach (13. 6. 1754—3. 9. 1832), astronóm a kartograf
Viliam Zsigmondy (18. 5. 1821—11. 12. 1888), banský odborník, geológ

Vážení obyvatelia mesta, milí priatelia Bratislavy.

Bratislava sa za posledné dva roky zmenila k lepšiemu. Svedčia o tom nielen ukončené veľké projekty, ale aj menšie projekty, ktoré zlepšujú a skvalitňujú život Bratislavčanov. Hlavné mesto sa môže pochváliť novým Starým mostom, opravenými cestami, zvýšenou starostlivosťou o zeleň, čistejšími ulicami či napredovaním v kľúčových témach a oblastiach života mesta a jeho obyvateľov.

V týchto dňoch som v polovici mandátu. Máme za sebou 2 roky obrovského úsilia a práce. Poviem to otvorene, keď sa problémy neodkladajú, ale sa riešia, veci sa hýbu

a výsledky je vidieť. Som naozaj rád, že sa po tých dvoch rokoch máme čím pochváliť, pretože Bratislave sa darí a naše výsledky to potvrdzujú. V Bratislave začali hýbať nielen atraktívne projekty, ale aj tie, ktoré mnoho rokov nikto neriešil. Mnohé veci v meste nefungovali, mnohé veci boli niekde na dne skrine a všetci sa tvárili, že neexistujú. Ja s mojim tímom sme ich začali riešiť, hoci sme vedeli, že to nebude ľahké a že nám nie vždy všetci zatlieskajú.

Najväčším úspešným projektom bolo bezpochyby ukončenie výstavby Starého mosta a spustenie električky do Petržalky. Nedokončením tohto projektu včas hrozilo, že mesto sa ocitne v nútenej správe. S potešením môžem konštatovať, že projekt sme stihli dokončiť včas a dnes, po 55 rokoch, ho využívajú desiatky tisíc ľudí denne!

Veľmi viditeľným výsledkom sú aj opravené cesty. Len za tento rok sme opravili viac ciest ako za celé uplynulé volebné obdobie. Hlavné mesto len v roku 2016 opravilo približne 50 km ciest vrátane 5 km chodníkov, 70 ks bezbariérových úprav a 10 ník na zastávkach MHD. Mesto v takýchto masívnych opravách plánuje pokračovať aj v roku 2017. Za posledné 2 roky sa zmeny dotkli aj zelene v meste – hlavné mesto vysadilo 400 nových stromov, mesto sa zároveň pustilo aj do efektívnejšej údržby zelene a pripravilo balíček „zelených“ opatrení na zlepšenie kondície zelene v meste.

Obrovský kus práce sa nám podaril aj v oblasti vizuálneho smogu. Po 428 trojnožkách či hypercube-och, ktoré sme odstránili, a vypovedaných zmluvách na reklamu na stĺpoch verejného osvetlenia sme sa pustili aj do boja s ďalšími veľkými nelegálnymi reklamnými plochami a v týchto dňoch postupne odstraňujeme prvých 100 billboardov. Navyše, žiadne nové reklamy nepovoľujeme.

Máme ambíciou spraviť poriadok aj v parkovaní, preto sme pripravili sme VZN, ktoré absolútne rešpektuje potreby mestských častí a mesto plní len funkciu strechy - tak, aby sme nemali 17 parkovacích politík, ale jednu, aby sme nemali obyvateľov 17 obcí bez výhod v iných mestských častiach, ale občanov jednej Bratislavy, ktorí majú lepšie podmienky na parkovanie.

Mestu sa takisto podarili aj viaceré nepopulárne opatrenia, ktoré však boli veľmi dôležité z hľadiska lepšieho financovania Bratislavy. Išlo napríklad o úpravu dane z nehnuteľnosti či prípravu všeobecne záväzného nariadenia k miestnemu poplatku za rozvoj. To všetko sú systémové opatrenia na to, aby sme mohli Bratislavu rozvíjať aj ďalej a robiť pekné projekty na skvalitnenie života našich obyvateľov. Navyše za posledné 2 roky sme do infraštruktúry, dopravy, MHD a zelene investovali najviac peňazí v histórii Bratislavy a aj napriek tomu sa nám podarilo znížiť dlhodobé záväzky mesta ako aj záväzky po splatnosti. Rovnako sme tak znížili percento zadĺženia.

Do úradu som nastúpil ako nezávislý primátor bez podpory politických strán. Vedel som, do čoho idem a je to približne tak, ako som očakával. O každú vec musíme tvrdo bojovať a nachádzať podporu. Spravili sme už ale obrovský kus práce, zlepšilo sa množstvo vecí a ešte nemenej nás čaká. Ja prvý si uvedomujem, že na každú dobrú vec, ktorá sa podarí, je tu ďalších desať, ktoré čakajú na riešenie. Ale ideme postupne a nebojíme sa tieto problémy riešiť. Posúvame veci dopredu v najdôležitejších oblastiach mesta – a robíme to tak, aby bol ten pokrok aj udržateľný. Urobím všetko preto, aby sme v tomto trende pokračovali a o dva roky si budem môcť povedať, že sme urobili dobrú robotu, na ktorú som hrdý.

Ivo Nesrovnal
primátor Bratislavy

Spracovateľ:

Hlavné mesto SR Bratislava, Kancelária primátora

Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava

december 2017